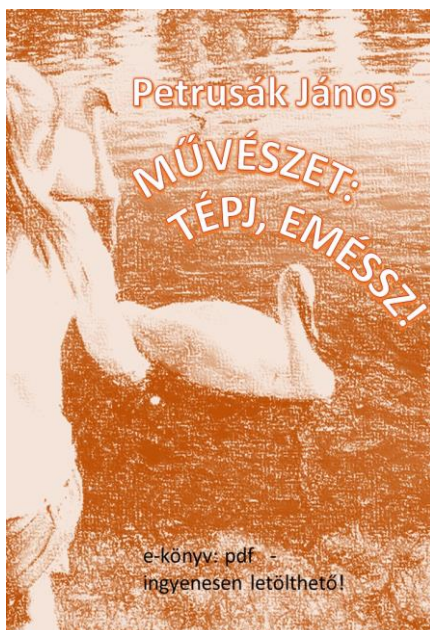

Petrusák János

MŰVÉSZET: TÉPI, EMÉSSZ!

e-könyv – PegazusTv Kft.

© Petrusák János
Művészet: tépj, eméssz!
művész sorsregény

Szerkesztette: Petrusák Magdolna

ISBN 978-963-89760-9-3
e-könyv – pdf

INGYENESEN LETÖLTHETŐ!

Kiadó: PegazusTv Média és Oktató Kft.
siker@pegazustv.hu

Nyíregyháza, 2019.

ELSŐ ÉRINTÉS

Halk zene szólt. Az ereken oldódott a dallam. Nem lüktetett, nem fájt, hanem álmodatásra sarkalt.

És a lány szeretett álmodozni. A valóság

úgyis olyan volt... Amilyen! Az álmok

meg... Szép!

Maguktól jelentek meg szeme előtt a képek. Talán azért is, mert a zene is segített. Pedig, igen, jól tudta, ez egy reklám zenéje volt. Egy sörreklámé. De azok a képek, amelyek a zenével, ezzel a zenével együtt a reklámot megjelenítették...

Volt benne, abban a felejthetetlen, legalábbis a lány számára el nem felejthető reklámban egy nő. Egy ugyanolyan fiatal nő, mint ő. Olyan csinos, és olyan kíváncsú?

Szerinte azért ő maga csinosabb és szexisebb is. Neki már mondták sokan. Sok-sok férfi. Különösen, mióta ide vetette a sorsa, ebbe a kis... ki ne mondjam, milyen sörözőbe. De ez is pénz volt, ez is valami! Ha nem is sok. A férfi itt sok. De az igazi csak nem jött. Vagy... ma mégis bejön?!

Az ajtóra nézett, kintről áradt be a meleg. És jött is be egy kacsingató fény. A sötét belsőbe, a sötét szívébe. Egy kis remény.

Igen, látta már azt a férfit. De ne siessük el. Úgyse fog jönni, eddig se jött, miért éppen most jönné be, most, mikor gondol rá a lány. Vagy ez a lány mindig is rá gondolt?!

Mióta meglátta... Mikor is látta meg?

Tegnap. Nem, hanem tegnap előtt. Ő, mintha már egy élet óta ismerné. Őt! Mert számára már ő! Az Ő. A nagy. A legnagyobb.

Hogy miért? Talán a reklám is segített benne. Az a reklám. A sörreklám. Benne a lány, az is, mintha hasonlítana rá. Az is akarta a férfit. Vagy csak egy férfit akart? Valakit. De senki se kellett neki. Csak ő. Neki is.

A galambok turbékoltak a párkányon. A repülőgép már elszállt. Milyen jó is neki! De kéznél volt egy sör. Jó hideg. Gyöngyöző. Hűtőből most kivett. Végig lehet vele hűsíteni a nyakat, a tüzes kebleket... Aztán egy ötlet. Hisz a galambok is csinálják! Nekik egymás kéznél. Hogy búgnak, turbékolnak! A lánynak nincs senkije. De ott a kötél. Rosszra nem kell gondolni, azért ott még nem tart, hogy kötéllal, méghozzá szárítókötéllal csináljon magával... Bármit is!

A kötél viszont most nagyon jó hogy van, rákötheti a nő a sört, a sörét, mint horgász a csaliját. És lelógatja a mélybe, a víz helyett a férfiak közé. Az alsóbb szintekre, persze hogy oda, ahol a férfiak, a hímek tartózkodnak.

De van ki már foglalt, pedig jó akt. De festik, méghozzá egy nő, bár lehet, hogy szobrászkodják éppen. Mindegy!

Van egy úszókacsás, gyerekes. A filmesek nem is tudhatják, hogy mennyi sok az ilyen. Ha... épp nem is úszó kacsácskával mászik a fürdőkádba!

De innen tovább! Van lent jógázó, vagy elmélkedő, tárgyi világ fölé emelkedve lebegő.

Ez se jó. Az ilyen se az! Legalábbis, a lánynak nem.

Viszont még tart a mélység. Vannak ott, egy szinten egyszerre három férfiak is. Mind jó, sőt nagyon jó, de önekik meg a lány nem elég jó. Inkább meccset néznek. Szerintük, az ilyen szerint az izgalmasabb!

Van egy férfi is az ágyban, már benne az ágyban, előkészítve, akcióra készen, hú, de jó... De az meg másnak! Vele van egy nő.

Kétségbeesni azonban nem kell, mert legalul, vagy legalábbis azon a szinten, mely alá ereszkedni már nem

kell, mert nem érdemes, végre hát ott, ott van ő. Házias, rendes, főzni is tud, éppen vacsorát készít, önmagának, mert egyedül van. Egy szál trikóban és nagyon feszes farmerben. Izmos, szőke, szépen lesült, jóképű. Szívdöglesztő.

És csengetnek. A lány van ott.

Persze nem, nem! Összekeverem. A férfi előbb elkapja a csalit, bekapja, vagyis szó szerint be, legalábbis az ablakon a leengedett sört, és ekkor jön az izgató csengőszó. Hát persze, hogy a lány van ott. Izgató kis egy szál ruciban. Felhevült testtel, a férfi is hevül. Jó lesz nekik, együtt. De előbb, biztos, ami biztos kinyílik a sör.

Összefut a lány szájában a nyál. De meginna egyet, de nem lehet! A főnök bármikor betoppanhat. Még ő is. Nem elég a dög unalom, meg a meleg.

Még borraivaló sincs. Vagyis, hogy ő nem szereti a bort! Hát akkor cigire való. De még sokszor egy egész nap alatt arra se gyűlik össze a plusz pénzből, amit kap.

Most is hát, nézzük, csak egyetlen egy öreg ül ott, a sarokban, és nézi már mióta — a lány a faliórára pillant — igen, több mint egy fél órája ül az öreg és nézi azt az egy pohár sörét.

Az már lehet egy keserű ital! Különösen, hogy tudja a lány, a főnök a csapolt sört erősen vizezi. Hiszen haszon is kell neki, most egy Mercedesre gyűjt.

A lány meg minimálbérrel, vagy alig többel.

Úgy érzi a nő, már nem is kell neki az a vizezett sör, a szája íze már így is elég keserű.

Palit fogni, legalább azt foghatna!

Azt hiszi a lány, elájul, mert ő jön be, Ő.

Szépen, frissen, jó mozgással, fiatalon.

— Helló! — köszön. Körbe néz, szeme csak átsiklik a lányon. Úgy, mintha a pultos lány is a pulttal együtt a berendezés része lenne. A férfi szeme körbejár, és ráakad, amit keres. Vagyis, akit keresett. És ez nem a nő. Hanem...

— Egy csapoltat, nekem is! Egy pohárral, lesz' szíves!

A férfi átmegy az üres termen, a sarokba, az ott gubbasztó öreghez.

— Üdvözlöm! — áll meg a fiatal egy jó lépéssel az öreg előtt, tisztelettel. — Ön még nem ismer engem, de én jól ismerem önt. Engedje meg, hogy bemutatkozzam...

Az öreg a sörről a fiatalemberre néz. Vagyis mered. És látszik az arcán, hogy legalább annyira nem érti a másik férfit, mint ahogy az előbb ő nem értette a sört. Mi lesz, mit akar?! Mit akarhat? Tőle!

A fiatalember, az, kit tegnapelőtt látott meg legelőször a lány, és aki úgy néz ki, ha nem jobban, mint az a srác a sörreklámban, szóval a nő számára a nagy Ő, bemutatkozott. A lány megjegyezte a nevet. Pedig a bemutatkozás nem neki szólt.

— Ő, milyen egy név, milyen nemes, milyen nagyszerű! — gondolta a nő, és a sörhab a keze fejére loccsant. Túlcsordult, mint benne az érzélem. Pedig a fiatal férfi láthatólag nem is figyelt rá. Hanem... csak az öregre. — Hoppá! Csaknem olyan! Na, olyan! De olyan ám!

Lehet az öreg is erre gondolt, mert mivel ő olyan nem volt, hát a hirtelen jött fiatalembertől egy kissé hátrébb húzódott. De mivel a még csak mindig félig-meddig megivott sörét se akarta egész messze tudni, így azért annyira mégsem húzódott el az újonnan jött mellől.

— A Mester úr nagy tisztelője vagyok! — nyögte ki a fiatalember, aki mintha tényleg, mintha csak a sörreklámból lépett volna elő. Magas volt, jóképű, bár nem annyira lesült bőrű, és most nem is atlétatrikó volt, a nem is annyira kisportolt testén, se nem farmer.

Azért a lány üdvözült mosollyal mégis kivitte a sört. Neki!

— Kösz! — villantott egy kis félmosolyt a nőre a férfi.

Minek szólt a félmosoly? A sörnek, a lánynak? Vagy, hogy a nő, amikor az asztalra tette a poharat szándékosan úgy csinálta ezt, hogy az előredőlő teste, és még ha csak egy pillanatra is, de a melle hozzáérjen a férfihez?!

— És ki is fizetem. Mennyi lesz? Nem is csak ez — folytatta hadaró szóval, és látható zavarral a férfi —, kérnék még egyet, mindjárt, de azt már a Mester úr részére. Ha... elfogadja ezt tőlem?!

— Mit akar?! — hördült fel az öreg.

A férfi kettőt pillogott.

— A Mester úr tanítványa lenni!

— Nekem?!

— Hát... Nem ön a híres, a nagy, a legnagyobb szobrászmester, a...

Az öreg közbemorrant:

— Én egy alkoholista vagyok! Semmi, és senki több! És ha most megbocsát... Azért a sörét nem fogadom el! Alkoholista vagyok, de nem csóringer. Legalábbis még nem, egyelőre! Még a saját pénzemből is be tudok rúgni!

Ez bizony visszautasítás volt, a javából. Az öreg tüntetően elfordult.

A lány meg, a pultos lány meg ott állt, és hallgatott. Vagyishogy ez eddig hallgatott.

— Csaknem... Csaknem maga is szobrász?!

Azt hitte a lány, azt képzelte eddig, hogy a férfit, vagyis Őt csak úgy, magától értetődően le fogja tegezni. De hát egy művészt csak úgy, letegezni nem lehet!

A férfi az öreg hátáról a lányra emelte a tekintetét. A nő csak most vette észre, barna szeme van a férfinak. Szép, világos barna, mint neki. Összeillőek! Össze illhetnek?

Sóhajtott a férfi.

— Szobrász szeretnék lenni! Ha — még egy sóhaj — lenne, aki tanítana!

A lány bólintott. Bár azért a pult mögé került, ebben az egyszerű, mondhatni szegényes sörözőben, de azért mégsem hülye. Segíteni fog, mert segíteni akar a férfinak. Cinkosul rásandított.

— A Mester úr is szobrász! — mondta a lány. — De nem tanár! Nem is tudná szerintem, hogy kell, amit tud, másnak megtanítani!

— Hogy... — fortyant fel már még szinte az előző mondat vége előtt az öreg —, én ne tudnék tanítani? Én,

akit még a Főiskolára is hívtak! Tanárnak! Profnak! De nem mentem. És nem azért mert...

Az idős Mester hangja elakadt. Maga mellé, a fiatal férfire nézett.

— Na, mit tud? Hüm?! Mit csinált már eddig, mit szobrászkodott? Mutasson hát valamit! Miért akar szobrász lenni?

A két férfi tekintete összeakadt. Mintha birkóztak volna. Szavak nélkül, tettek nélkül, lelkiekben.

A fiatalember lesütötte a szemét.

— Nem hoztam semmit! Mert... minden, amit csináltam, az kevés. De amit — emelte fel a hangját —, amit csinálni fogok, az máris jobb. Az itt van, énbennem!

Az öreg előbb csak nézett. Nagyot nézett, aztán ezernyi ráncú arca még ráncosabb lett, amint elmosolyintotta magát.

— Na, fiam, önbizalmad az aztán van! De van abban valami, amit mondasz! Nem tudom, te fogalmaztad ezt meg így magadban, vagy csak olvastad valahol, akárhogy is, de igaz. A művészet nem a technikai tudás, nem a virtuozitás. Nem az oly sokat emlegetett kézügyesség. Mert hiszen mondjuk, van festő, aki béna és a lábával fest. Alkot. Annak talán lábügyessége van. Vagy aki meg a szájával fest, arról talán azt mondanánk, hogy szájügyes?! Ha! — Felnevetett. Száraz, döcögős, öreges nevetéssel. — A művészet itt dől el — kopogtatta meg előbb a szívét, aztán a fejét. — És ott, a sajátod, tebenned. Ezért más, másnak kell lenni, mert nem vagyunk egyformák!

Elhallgatott a Mester, aztán... gyors mozdulattal kiitta a poharat.

— Köszönöm, te lány — nézett az öreg a még a mindig ott álló nőre —, de több nem kell mára! Elmegyek ezzel az ifjú emberrel a műtermembe, és megnézzük, mit tud!

— Menjek modellnek? — ajánlkozott a lány, mint aki már nem először teszi.

Az öreg megrázta a fejét. Kicsit talán irigykedve is, hogy most a lány ilyen készséges, sőt, egyenesen lelkes. Aki nem vak, láthatta: a nőnek tetszik a férfi. Persze, a fiatal férfi!

— Most legelőbb azt nézem meg, hogy mi van az ifjú mesterben, amire olyan büszke, legbelül! — ezzel máris indult a két férfi, és gyors léptekkel elhagyták a sörözőt.

És ott hagyták a még hosszan utánuk bámuló lányt is. A lány hitte, remélte, sikerülni fog az ifjú terve, a Mester tanítványa lesz ő, és akkor... Istenem, akkor majd biztos többször lejárnak ide! És akkor... akkor találkoznak! Mert nekik, találkozniuk kell! Olyan szép lesz, és...

A fiatalember nem fizette ki a sört! De a lány legyintett.

— A vendégem volt! A vendégem lesz! — és a nő megnyalta a szája szélét.

MÁSODIK ÉRINTÉS

A Mester és az ifjú tanítványa, mert az lett a srác, ezután többször is bejártak. Persze, a Mester ezek után már nem használta annyit a sörözőt, mint ezelőtt, amikor egyedül járt ide. A fiatalemberrel is csak nagy néha, esténként, munka után jött.

*A lány, a pultos lány egy kicsit-nagyon
sajnálta ezt. Mármint nem azt, hogy a
fiatalember, vagyis a nagy Ő, mert azért
álmodozott róla, és lelkiekben ő volt neki
az Ő, szóval, hogy Ő idejár, hanem hogy
este, mikor már sokan vannak itt, ha nem
is tele a helyiség.*

És ilyenkor a pultosnak dolgoznia kell, és nem csak egy-két, vagyis csak egy konkrét barna szemű vendéggel foglalkozni. Ki is rügná a főnök, és a lány most már, bár se a fizetés, se a borra, vagyis cigire való nem lett több, mégis maradni akart. Így legalább találkozhat a fiúval. Ha csak... Nem, sajna csak pár szót szólhattak, egymáshoz. És csak néhányszor kereshette meg a férfi szemét a nő. Mert a férfi, hiszen férfi volt a férfi, vissza-vissza nézett a lányra.

De ezt észrevették mások is. Féltékenyen méregették a fiatalember sokan. Különösen, mert eddig a pultos lány, ha pénz kellett neki, és neki kellett, hisz fiatal nő volt, szegény, ki azért szerette a pénzt, hát ekkor, ne

piruljunk, mondjuk ki, elment egy-egy vendéggel. De mióta a fiú itt van: Senkivel!

— Hát a csaj, tényleg szerelmes! — vették észre még azok is, akik pedig csak inni jártak ide. A lány meg nem is tetszett nekik, vagy nem volt rá pénzük, vagy... Vagy nem is érdekes.

Az öreg Mester pátyolgatta a tanítványt, műteremlakást szerzett neki, nem is messze, itt a szomszéd közben. Igaz, festőnek valót, fent a padlástérben. De hát kisebb szobrokat farigcsálni vagy agyagozni jó az is. Egy „rendes” lakásban a szőnyegen, ilyet nem lehet csinálni.

— Igaz is, mit csináltok éppen? — állt meg a lány a kiürült poharakkal visszafelé mentében a Két Mester, ahogy a kocsmá közönsége nevezte el őket, asztala mellett.

A fiatal „Mester” feltekintett. Hogy a lelkesedéstől, a sörtől, vagy pedig a lány miatt csillogott-e a szeme?! Ki tudja! A lány persze azt hitte, miatta volt.

— Jól haladok! — dicsekedett a fiatalember, aki úgy néz ki, mint a sörreklámban a férfi. Mert szobrászreklám nem volt.

— Megnézhetném én is?! — kérdezte a lány, kapásból. Túlságosan is kapásból, ahhoz, hogy ne lehessen észrevenni, már erre a mondatra, hogy el fogja majd mondani, már jó előre készült.

— Gyere! — bólintott a srác. — Gyere csak!

— Holnap délelőtt — préselte ki magából a nő. Betanulta ezt is, mégis olyan nehezen ment. — Mielőtt kinyitnák, felmegyek... Hozzád!

— Vagyis — szólt közbe az öreg Mester —, hozzám jöttök! A srácnál ugyanis, még nincs otthon semmi sem, ami valamit is érne!

— Még egy kört, hé! — kiáltott közbe valaki.

A nő bólintott.

— Jó — indult el —, akkor oda megyek!

*

— Szépek! — mondta a lány. — De vajon hasonlítanak is?!

— Áh! — hördült fel az öreg Mester. — Mi az, hogy hasonlítani?! A művészet, az igazi hasonlóság itt van, mibennünk!

— De azért — riszálta meg a csípőjét a nő —, én azt szeretném, hogyha valaki, egy szobrász, vagy egy festő kőbe vésne, vagy megfestene engem, akkor az jó lenne, ha hasonlítana is rám!

Az öreg most egy szót sem szólt. Megértette, végre meg, hogy itt másról is szó van, ám!

— Mennyi időd van? — tette fel a kérdést a fiatalember. A szeme meg a lány tekintetébe kulcsolódott bele.

A lány meg a férfire mosolygott, nem kihívóan, hanem kedvesen. Ő így is tudott, szinte szüziessen.

— Megkértem az unokahúgom, ő száll be most helyettem.

— Akkor maradj! — suttogta a férfi.

A lány meg rábólintott, azonnal.

*

— Akkor, agyagozni fogunk! — csapta össze kezét a Mester. — Ott az agyag a nejlonzsákban, még friss! És friss is marad, ha rendesen visszacsomagoljuk! — mormicolt.

— Agyag? — kérdezte a fiatal férfi.

— Persze! — nézett vissza a sarokból, hol az agyagos zsákokat tartotta a Mester. — Nem is mindjárt bronzba öntjük, vagy kőbe vessük a portréját. (Annyit nem ér! — majdnem kimondta a férfi, de lenyelte a megjegyzést.) Nem értette mit eszik a tanítványa ezen a lányon? Na mit, hisz fiatal a férfi, és fiatal a nő!

— Vagy a testét! — hallották meg a hangot, betöltötte a termet. A friss, női hang. — A testem pedig, majd egyszer, gondolom, ennyit megérne!

A lányra nézett, mind a két férfi.

— Igen! — bólintott a nő. — Aktot állok! Vagy — kuncogott fel — fekszek is, ha úgy kell!

— Állni is állhat! — döntötte el a Mester, és összebb húzta a szemét. — De, mennyit kérsz te ezért?

A lány megvonta a vállát. Mintha még erre is felkészült volna, erre a kérdésre, és utána erre a mozdulatra, jó előre.

— Semmit sem kérek!

— Ilyen modell kell nekünk! — kiáltott volna fel a Mester, de a nő megelőzte.

— Vagyis... — folytatta a lány, és beharapta az alsó ajkát, hogy mondja-e vagy sem. Végül kimondta mit kér. — Az elkészült szobrot, vagyis, ha a Mester is dolgozik, akkor szobrokat, elképném, emlékebe!

A két férfi összenézett. Felőlük?!

— És — vigyorgott a lányra a fiatal szobrász. — Mit kezdesz majd, ha eljössz máskor is, azzal a sok szoborral?

A lány is felnevetett:

— Galériát nyitok!

— Na, hát az érdekes lesz! — reccsent meg az öreg hangja. — Csupa pucér nő, ugyanarról a pucér nőről! Na, de kezdjük!

Még a két férfi előkészült, a nedves, sárszerű agyagot egy-egy talpazatos fatuskóra tették, addig a lány levetkőzött.

Hátat fordítva nekik, szégyenlősen. Pedig, férfi, és ezt ráadásul tudta is róla mindenki, látta már elég. És most? Modellt is állt már, nem is olyan régen az öregnek, de most... Ez most más volt!

Mint a szűzlány az első éjszakán. Remegett a lány. Pedig, szeptember vége volt, és nem volt hideg. Odakint is oly meleg, mintha most lenne a nyár. A megkésést. Mint a szerelem!

Szűzlány a nő már nem lehet, mégis úgy tárta fel magát.

Megértette a két férfi, és megilletődve nézték. Szép lett a szemük előtt a nő. Nem a kis cafka, a kis pultos lány, a kis mindenkié, hanem a nő. A műzsa, az egyedüli nő!

Ez volt a második érintés, mikor nem test ért testhez, hanem lélek a lélekhez. Legyinthetnek, és legyintsenek is, de a két férfi, a két művész mégis így érezte.

Ujjuk, ahogy az agyaghoz ért, ahogy kezük nyomán formázódott a nő, úgy gondolták, olyan ez most, mint a Teremtő Isten dolga. Sárból formázni az embert. Nemcsak alakot, lelket is adtak, ahogy a jó művész az agyagnak. Vagy a fának, fémnek, vászonnak, festéknek! Mindegy minek, mindegy mivel és hogy, vagy ki, de lényeg a lélek. Ha ez a holt anyagba belevarázsolódik, akkor az már művészet. A legnemesebb. A legnehezebb! A sokszor, és éppen ezért ugyanígy, mint most, megismételhetetlen. Az egyszeri teremtő csoda!

*

Máskor is modellt állt, és máskor is pucéron, szerette, ha nézik. Úgy nézik! Pedig nem úgy nézték. Csak, talán néhány másodpercig, vagy egy egész percig bámulták a férfiak a combokat, melleket, az ágyéket, a nőt, mint nőt, majd hirtelen a formát látták, észlelték, és szívükben a kihívást. Alkotni kell! Alkotni nehéz! Alkotni, ha az ember másra gondol, ha „arra gondol”, úgy nem lehet!

*

A lány a fiúhoz is feljárt. A fiúnak ez munka volt, nehéz, teremtő. A nő viszont másra gondolt. Hogy modellálás közben mire gondolt?

A végén azonban odament a férfihoz.

— Elgémberedtél, ugye? — és még mindig meztelenül hozzáért.

Megfogta a férfi tarkóját és simogat-masszírozni kezdte.

— Ugye jó? Ugye jó? — kérdezte, súgta a fiú fülébe.

A férfi bólintott, jó volt.
— Akkor — mondta a nő, az a nő —, nekem is legyen jó! Masszírozz meg engem is!
És a férfi megmasszírozta. És a lány ottmaradt éjszakára. És a lány onnan ment munkába.
És másnap is.

HARMADIK ÉRINTÉS

Együtt éltek már egy jó ideje. Észre se vették és már itt volt a tél, és közeledett a szeretet ünnepe.

*A söröző ezen az estén is tele volt. Igaz
nem sör volt az, ami fogyott, hanem
forralt bor. Vagy forralatlan. És a pálinka.
A bűdös.*

És füst is volt bent, állott a levegő, de odakint hideg volt, nagy hideg.

A Mester és tanítványa ott ült a sarokban, a szokott asztaluknál. A lány szeme rájuk-rájuk tévedt. Tudta a nő, milyen sokat jelent a szeretett férfinak a kis öreg, az idős Mester, hát ő is szerette, megszerette ezért az öreget. Mosott, főzött, takarított, ellátta mindkettőjüket. Egy zokszó nélkül. Mások azt suttogták, együtt él a lány a két férfivel. Pedig, pedig, ha úgy vesszük, még a fiatal szobrasszal sem élt a nő igazán együtt, a szó klasszikus értelmében. Nem mindennap volt ott, és nem mindenképpen, hanem csak esténként. A saját lakását, a saját életét, függetlenségét a nő nem adta fel. Kellott az neki. Ahogy mondogatta, nem azért költözött el még valamikor otthonról, hogy most egy másik őt ellenőrző otthonba menjen!

Hát csak ment, amikor akart. És mikor kellett. Vagy szükségét érezte.

Esténként meg, munka után, a késői záraskor jobb volt nem villamosozni, hanem csak magát a férfi közeli

lakására felkísértetni. Mert a fiatal férfi, ha nem is „bőjtölte ki” minden este a sörözőben a zárást, de mindig a lányért jött, mikor kellett.

Jó volt ez így, együtt! De érezniük kellett, nem állandó. A megszokás, unalmas, először a lánynak lett az. Talán azért is, mert a férfi úgy belekényelmesedett a kapcsolatba, mint valami házasságba. Már nem volt olyan figyelmes, kedves, legalábbis nem annyira, mint eddig a nőhöz.

A lány határozott. Csak úgy, még magában. Megvárja a karácsonyt, akkor nagy is itt a forgalom. Aztán... Megy! Már úgy is unja a sörözőt. És unja a vendégeit! És unja... Mindent un!

De karácsonyig, vagy nem is, inkább szilveszterig ki kell tartani!

A fiatal férfit már az sem érdekelve, hogy a söröző vendégei, észrevéve, mert ehhez aztán volt „radarjuk”, hogy gyengül a kapcsolat, megint tapogatni kezdték a pultos lányt. Előbb félve, próbálkozva, mert nagydarab ám a szobrász Mester, és a tanítvány se egy kicsi fiú. A lány is engedte a tapizást, nem csapott a kezekre, mert előbb úgy gondolta, had vegye ezt észre előbb a férfi, kivel megosztja testét. De az nem vette észre. Vagyis úgy csinált, mint aki nem veszi észre. Hát a lány hagyta. Őt se érdekelte. Csak... közben más férfiak. Hiszen jó volt mással is. Neki! És azokra nem is kellett mosni, főzni, meg modellt állni, hanem... igen, persze, még azoktól kapott ő. Nem, nem szeretet, és emberi szót, mint a szobrászoktól, hanem PÉNZT!

Újra csinálta, amit abbahagyott, nem is olyan rég.

És nem járt már olyan sűrűn, mint eddig a férfihoz sem, de azért, néha-néha felnézett. Hiszen karácsonyig, vagy inkább szilveszterig ennek a kapcsolatnak, mert a nőnek ez így kényelmes, ki kell tartania!

Csakhog...

Még kora délután volt, és nem is voltak túl sokan, de mindenki arra fordult, mikor bejött az új vendég.

Egy nő! És micsoda nő!

Fiatal volt, és arca kipirult, na persze mert kint hideg van. Sapka fedte, kötött, kis édes, kerek sapka a fejét, de nem teljesen. Ugyanis egy jó néhány rakoncátlan kacskaringós szőke tincs előszemtelenedett a jó meleg sapka alól.

Barna, hasított bőr háromnegyedes bunda volt a lányon, de nem begombolva. Utána lobogott, de a lánynak így is melege volt. Lihegett, és letette a csomagjait.

A szobrászfiúnak ez tűnt fel. Persze a gyönyörű lány maga is, de hogy olyan csomaggal jöjjön, amilyennel jött!

Rajztábla volt nála, és rajzlapgyűjtő. Tehát festő! És... kolléga. Kollegina.

A lány szeme mintha megakadt volna a rábámuló tömegen át a fiún. Vagy ezt csak a fiú érezte így?!

Lehet azonban benne valami, mert a csapos lány felhorkant.

Az újonnan jött felé, vagyis a pult felé indult. A nő a nőre mosolygott, de nem kapott egy viszont mosolyt.

— Elnézést! Én — egy előkerült papír fecnire nézett és onnan olvasta fel —, erre a címre jöttem. De a háziak közül senki sem volt otthon. A szomszéd meg azt mondta, hogy a tulajt itt kereshetem, ha éppen itt van.

A pultos lány a férfiakra nézett. Azok meg már mind vigyorogtak.

— Miért keresed te kis szép falat azt a hapsit, biztos öreg és totyakos, nem lennék inkább jobb én? — fel is állt egy fickó, de másik irigyen visszarántották.

— Én — futtatta végig riadt tekintetét a rámeredő arcokon a lány. — Én albérletet keresnék, és nekem ezt a címet adták meg a közvetítőben, de...

— Van nálunk szállás — kiáltotta egy borízú hang — ingyen is, neked! Csak egy kicsit...

Lehurrogták. De röhögtek.

— Én — indult volna már a lány kifelé.

— Hová megy — lépett az ajtó és a szőke közé egy férfi, ki most nem volt durva, de a szeme nem sok jót ígér. — Mindjárt elered a hó, és összeáznak a rajzaid!

Ekkor állt fel a fiú.

Az öreg utána nyúlt volna, a pultos lány szeme tartóztatta volna, de ő csak odament.

A férfi az ajtónál durván nézett rá, mint aki már verekedni készül.

A fiú azonban a lányra nézett.

— Csaknem ön is művész?

— Te is, vagyis... ön is? — kapaszkodott a lány szeme a férfibe.

A fiú bólintott. Tudta már, nyert.

— Én nem festek, hanem szobrásznak tanulok. Itt van a műtermem, nem messze! És ha... — nézett a fiú az ajtót eltorlaszolóra — tényleg esni fog a hó, akkor igazán jó lesz majd sietnünk, hogy tényleg, össze ne ázzanak a szép rajzok!

A lány gyorsan, szinte menekülésszerűen bólintott.

— Menjünk!

— Szabad lesz? Vagy azért fogja, mert haza akarja vinni az ajtót? — lépett a lánnyal együtt a fiú a férfi elé.

Annak szeme körbenézett. Láthatta, a Mester is már ott van, és a Mester barátai közül jó néhányan.

Hát csak megcsikordultak a fogai, és odébb állt, hirtelen.

A fiú meg a lány kiléptek a hidegbe. A melegből.

— Hát ez meleg helyzet volt! — mondta már kint a fiú. — És nem azért, mert meleg volt a pasi és én kellettem neki, hanem te, vagyis ön, szép nő létére igazán megdöbben!

— Ez szemrehányás volt? — nézett a lány, a szőke lány a fiúra.

— Nem. Csak észrevétel!

— Egyébként neked, vagyis önnek... jaj, de rossz ez, tudod, mit, inkább tegeződjünk?!

Ezzel bemutatkoztak egymásnak.

— Szóval — folytatta a lány —, neked tényleg van egy műteremlakásod? És itt a közelben?!

— Persze! Miért, nem néznéd ki belőlem? Egyébként, nem az enyém az a lakás, hanem csak én is bérelem.

— Az is jó — ahogyan mondta, vagyis inkább lehelte a lány, akkor egy kis felhőcske hagyta el az ajkát. — A szállás, amit ajánlottak, és aminek tulajja nem volt otthon, se itt, biztos, vagyis egészen bizonyos, hogy nem egy műteremlakás volt. — Bólogatott a lány, és beharapta az ajkát. — Én meg, ha tényleg festeni akarok, és én festeni szeretnék — nézett nagy határozottan a nő a férfire, a férfi most vette csak észre, hogy a lánynak kék szeme van —, tehát, nekem is kell egy műteremlakás. Drága az ilyen?

— Hát, nem olcsó, de...

— Beköltözhetnék?

A fiú azt hitte nem jól hall. Megtorpant. A lány is. De a szóke nő felnevetett. És látva a férfi arckifejezését szépen megismételte az előbbi mondatot. Amely szinte-szinte már nem is kérdés volt, hanem egyenesen állítás. Igen, ő be fog költözni a férfihez!

— Vagy zavarok? — húzta fel a szemöldökét a lány. — Van valakid? Netalán — mondta ezt kényeskedő hangszínnel a fiatal nő — egy kis modell?

— Nem, nem! — vágta rá azonnal a fiú. — Senki, senkim sincs úgy, csak...

— Ha csak egy ágyad van, azon is megosztozhatunk!

A férfi szája kiszáradt. Pedig sok sört ivott az előbb, kétkorsónyt. Hogy már azt hitte, ettől menten bepisil. Most meg... De ilyet?!

A nő nem hülyéskedett, a nő komolyan beszélt.

*

...Felmentek. Kis utca, nagy ház, művészlakás. Tulajdonképpen mind felvágás! Mert az a közeli utca nemhogy kicsi volt, hanem még szinte kicsinynek sem mondható, nem is utca volt, hanem egy töredezett, koszlott lépcsőjű sikátor. Felvezetett a hegyre. Ez volt az utolsó előtti ház. Onnantól már a semmi, vagyis éppen hogy a valami: a természet. Fák, bokrok, de most kopaszon.

A ház is koszos volt, és vigasztalatlan. Sőt, még csak nem is nagy. Hanem inkább olyan nagyra nőtt mamlasz. Már ha a házak között van ilyen, akkor az esetlen volt.

A művészlakás meg...? Inkább egy kis padlástér. Nem szobák és műterem, hanem csupán egy, bár tanteremnyi szoba. A tulajdonképpeni műterem. Telve most mindennel, ami kell a fiúnak, vagy kellett valamikor, és azzal is már jó előre telve, ami majd csak valamire kelleni fog. Szóval, szinte alig lehetett bemenni.

De mikor ott voltak, a lány körbejárt. Előbb tekintettel, majd ténylegesen elindult, hogy birtokba vegye a lakást.

Meggusztálta a kopott kőpadlót, hol minden féle volt, nemcsak agyag itt is és ott is, hanem egy nagy zsák gipsz is. Kibontva, félig széjjel. Mint egy olvadni kész hőtömeg.

— Ez meg mire jó?! — kérdezte a nő.

— Gipsz — lépett mögé a fiú. — Formát öntök ki vele.

— Mint ezt itt? — vette egyből észre, vagy már korábban is észrevette a nő a sarokban a modellt. Vagy szobrot, vagy mi lehetett?!

— Ezt is — akarta eltakarni a fiú, de a lány nem engedte. A gipszöntvényt jól szemügyre vette.

Egy emberről készült öntvény volt. Egy mellkép. Vagy melltorzó, vagy, hogy hívják a szobrászok az ilyet?! Igen, torzó! Feje, karja és teste alsó része nem volt, csak mellei és izmos hasa, meg kis köldöke. Gipszből, de mindezt, mintha tetoválták volna, színes és kacskaringós formaindákkal be is volt festve.

— Ezt csinálod? — kérdezte a lány. Hogy tetszett neki, vagy sem, nem lehetett tudni.

— Ezt! — akart volna már másról beszélni a fiú, de a szóke nő nem engedte. Ő volt az, aki irányítani akart. És irányított is. Talán már azóta, hogy látszólag esetlenül, segélykérően, de korántsem esetlenül belépett a sörözőbe.

A nő szeme a férfira tévedt.

— Szép nő! Mármint szép nő lehet, akiről csináltad! Hogy csináltad?

— Most mondjam el...?
— Azért kérdem! — csattant a hang.
— Mondom — állt egyik lábáról a másikra a műteremlakás tulajdonosa —, mondom, hogy a szokott módon...
— És az mi? Szeretném hallani!
— Szóval, előbb bekeni magát a modell valami olajjal, lenolajjal, vagy krémmel is lehet, ha nincs más, hogy a gipsz hozzá ne ragadjon a bőréhez...
— Mert ugye — szólt közbe a lány —, a modell ekkor csupaszon van?!
— Persze, hisz a róla készült melltorzót látod, és nem a melltartóját! — tudta magáról a férfi, hogy most milyen esetlen, mégis nem merte megtenni, hogy ne folytassa.
— Szóval, na, miután bekente magát, vagyis a mellét, meg a hasát, akkor lefektettem oda...
— És ő lefeküdt neked?!
A lány szemöldöke fel volt húzva. Szép ívű, mestermű szemöldöke volt. És gyönyörű göndörös szőke haja. Meg... igen, kipirult arca. És már a fiú is érezte, hogy pirul. Zavarba hozta a lány. Zavarba, hogy ilyen közel áll hozzá, hogy olyan dolgokról beszélnek, és olyan hangszínyrel beszélnek, amiről most szó van. És, és... a lány nagyon szép. Fiatal, még húsz se lehet, inkább csak tizenennyolc. Nem, már nem ártatlanka, látszik a szemén! De más is látszik a szemén. Azokban az ígérő, mélytűző női szemekben. Legalábbis a fiú azt hitte, mert hinni akarta, hogy ezt látja. Az ígéretet, a továbbiakban!
És a továbbiakban... együtt lesznek. Ók! Egy lakásban. Ketten! Nappal... bár nappal általában majd nem. De éjjel! Éjjel! Sötétben!
A fiú megköszönte a kiszáradó torkát. De így meg úgy érezte, lenyelt egy smirglit. Semmi sem segített, inni kellett volna, vagy...
— Na?! — már egészen hallhatóan kuncogott a lány. — Csináltatok vagy nem csináltatok? Minden művész szokta a modelljével, az aktjával, közben!

— Hát mi közben nem csináltuk! — tört ki a fiú, aztán elnevette magát. — Nekünk aztán nem is lehetett volna! Szegény lány, csurom gipszben!

Már a lány is nevetett. Kintről beszűrődött egy lámpafény. Sejtelmes fény. A hó meg csak esett és esett. Érdekes lett tőle a világ, és különös, fehér a fény.

— Tehát — szögezte le a lány, és már megint a gipsztorzót nézegette — formába öntötted!

— Aha, tudod — érezte úgy a fiú, hogy most nem csak beszélnie, hanem magyaráznia is kell. — Miután megkötött a lányon a gipsz, levettem, és abba az öntőformába, abba a róla levett negatívba öntöttem bele az újabb gipszet, hogy mikor az is megkötött, ez szülessen belőle.

— És, miért festetted ki?

— Mert... így olyan különös.

— Aha — hitte, hogy érti a lány. — Nem szép, de különös! Ahogy — fordult körbe —, különös itt minden. Megmondom őszintén, nem erre számítottam.

— Akkor hát mire? — volt kötekedő a fiú hangja.

A lány ránézett. Rá, egészen közelről, hogy lássa a szemét, és a férfi szemében mindent. Láthatta, hogy a fiú nem akarja őt elveszíteni. Nem, pedig még nem is ismeri!

A lány elmosolyodott.

— Mindegy, de tetszik! És — harapta be az ajkát...

A fiú szíve hevesen vert. Vagy már hevesen vert eddig is? Érezte, úgy érezte, hogy most aztán az fog majd következni, hogy, ... tetszik ő is. De a lány nem mondta ki.

Elfordult a nő.

— Látom, vannak könyveid, meg lemezjátszód.

— Gyűjtsak villanyt?

— Nem, nem kell! A sötétben, vagyis ebben a féigl sötétben minden olyan kontúrosabb! A színek, meg a hirtelen fény csak zavarnának. Így meg a formák magukat adják, és... a titkukat!

A férfi és a nő eltávolodott egymástól.

— Na, melyik lesz az én ágyam?

A fiú megrántotta a vállát.

— Melyik legyen? — kérdezett vissza. — Ez itt lent, bár ez jó kemény, és szerintem szűk is ám, vagy pedig — bökött állával fel a műterem egy része felett terpeszkedő fából ácsolt galéria felé — a franciaágy odafent!

— Franciaágy?! — mint valami kis kígyó, tekergőzött meg a lány csípője. — Nászágy is van, meg minden?! Azt inkább meghagyom neked! Én meg, maradok itt lent. A fürdőszoba merre van? — váltott egyből témát a lány. Különben is, még a beszédjében is, olyan ide-oda, de sokszor maga se tudja hova is kapkodós volt.

— Itt van, ez lenne az — nyitott be a bejárati ajtó melletti sokkal kisebb ajtón a fiú. — Nem nagy, de legalább van benne egy mosdó meg egy zuhanyrózsa. És...

— Ezt így elmondani nem lehet — vágott közbe a lány. — Inkább kipróbálok!

— Most?

Felnevetett a szőke.

— Mikor máskor?

A fiú csak állt ott, kicsit, vagy nagyon is bambán. Eddig egyedül volt, most meg... most értette meg, hogy már ketten lesznek. Összezárva, és nem csak néhány izzadt órára, alkotással teli percekre, vagy mással teli percekre, mint ahogy azzal a lánnyal, a kis pultos lánnyal.

A pultos lány most vajon mit gondol?! Jutott most először a férfi eszébe a másik nő.

De ez most itt volt, és... Villanyt gyűjtött. Igen, a lány találta meg a kapcsolót és vette is használatba a fényt.

— Mennyi lesz? Mármint mennyi teszerinted a fele ennek a lakásnak a havi bérleti díja, vagyis annak a fele, és a rezsinek is persze? Hűm?! Na, mégis mennyi? De sokat ne mondj ám, mert...!

Ott függött a szó, közöttük.

A férfi érezte a nőt. A fiatal nő. A felhevült, meleg testet. Pedig, pedig jó húsz centire voltak egymástól.

Mégis érezte. Érezte, hogy most — MOST! — meg kell-e fognia, meg a derekát, vagy még merészebben meg a mellét, egyenesen a kebleit. Azokat a pulóver alatt kirajzolódó harcias kis, vagy nem is túl kicsiny melleket. És a száj, közben meg...

A szem azonban kék volt. Nem reménykék, nem égkék, hanem hideg kék, jeges, és éles, mint az acél.

Ez meredt rá a nő felől.

A férfi nyelt egyet, és kimondta a nevetségesen alacsony számot.

A nő bólintva nyugtázta, szöszi haja előre hullott, aztán mikor felvetette fejét már látszott, hogy mosolyog. Mosolyog, győzedelmesen.

— Rendben lesz! — mondta a lány. — Akkor most megyek, és rendbe teszem magam!

A lány, a gyönyörű, és valljuk be férfiásan, kíváncsi lány a fogas felé lépett, hogy az eddig még a kezében tartott kabátját felakasztja. De a férfi is utána nyúlt. Mármost, bárhogya is szeretne volna másképp, egyelőre csak a kabátot fogta meg.

A kezük, a kezük összeért.

Érintés! Bizsergés. A férfi áramütést érzett.

A lány azonban nem engedett. Kemény volt a keze és hideg. Amilyen az akarata.

— Hagyd, majd én! — mondta, és csinálta a nő.

Felakasztotta a kabátját, de előbb arrébb akasztotta a férfiét.

— Mostantól a fogas fele is az enyém!

Nem kedvesen mondta ezt, nem komolykodó viccesen, hanem... ő tényleg így gondolta.

A férfi hagyta.

A férfi már — MÁR! — mindent hagyott. Hagyott ennek a nőnek. Pedig... Pedig most, ekkor, még lehetett volna, kellett volna kimondania, hogy:

— NEM!

De nem mondott semmit.

NEGYEDIK ÉRINTÉS

A férfi vacsorát készített, magának és a nőnek. Bár a nő nem mondta, hogy kér, kér tőle bármit is, a férfi, mert ilyen a férfi, azért remélt.

Dudorászott és vacsorát készített. Úgy

dudorászott, és úgy tüsténkedett, mint

abban a reklámban az a férfi.

Csakhogymost ő erre nem gondolt. Csak egy nő volt, de nem itt, hanem máshol, ki erre gondolt. Máskor is, és most is. Az a lány gondolt volna arra is, hogy mindezt megköszönje.

A szőke lány kitudja, hogy mire gondolt, vagy, hogy gondolt-e valamire egyáltalán. De a fiú arra gondolt, hallva a sistergő-bizsergető vízcsobogást, hogy... Hű, mire gondolt!

Be kellene menni a lányhoz! Nem így, hanem meztelenül. Hisz szeretné. Szeretnie kell. Őt sok nő szereti. És ez a lány is... Ahogy ránézett! Már amikor találkoztak.

De jó, hogy találkoztak! De jó, de jó!

Csak el ne rontsa! El ne! Ezt ne!

Tehát nem ment. Pedig hogy ment volna. Be a lányhoz, meztelenül, mikor az is úgy van, a zuhany alatt, már mióta a zuhany alatt, meztelenül. Talán... ennyire koszos nem lehet! Talán... mást is csinál! Kitudja, kitudja a nők mit szoktak, hogy, de... A fiúnak azért voltak tippjei! És az is, hogy...

Be kellene menni! Nem kellene engedni, hogy a lány egyedül, és a zuhannyal...

Inkább bemegy és ővele!

Bemenne és... Bemehetne?

Nyitva van vajon az ajtó? Ha nyitva van, akkor... Akkor a lány erre vár, vagyis arra, hogy na... Hú, na! De ha zárva, akkor... Butaság! Az ajtó nyitva! Nyitva kell neki lenni! Mivel már mikor ő beköltözött ide, se volt meg az a kulcs.

Tehát! Teháááát!

Megy! Menne! Mendegélne! De mehetne? Mehet-e? Erkölcös-e? A lány lehet, nem akarja! A lány bizik benne. A lány vele egy lakásban, éjszakára is, egyedül. Vagyis kettesben. És ő meg...

Lehet, hogyha a lány akarja is, ezzel, most máris mindent elront. És akkor... Cseszhette! Ezt elcseszte! El, egy ilyen nőt, egy ilyen lehetőséget!

És...

Nem szabad!

Pedig, ha szabadna! Ha majd szabad lesz, milyen lesz?!

Jó lesz!

Az a test! Már ruha alatt is gyönyörű. Már ruhában is izgató. Már ruhástól is jobb, mint más nő ruha nélkül!

Ott volt például a modell, a modellke, a pultos lány. Nem tudta miért gondol rá. Nem akart! Rá, nem!

Inkább arra, ott bent. Még mindig, még mindig csupaszon a zuhany alatt. Az a test, azok a mellek, az a karcsúság. Az a popsi! Az a csípő. Azok a lábak, combok, és ujjacskák! És az a köldök! Bele, bele, körkörös!

És ő, és tépné, és óvatos lenne, és hogy nehogy fájjon, de fájjon is, ha kell, mert kell, neki, nekik, fájnia, jó legyen, kettőjüknek, most még lassan, még finoman, aztán gyorsít és jó, és liheg és...

— Mi van?

A lány állt ott. Felöltözve.

Egymásra meredtek.

— Én embert még nem láttam eddig, kit egy vajas kenyér így felizgatott volna!

— Én...

— Ha éhes vagy, egyél! Én lefekszem. Na, jó éjt neked!
— ezzel a konyhából, a kis főzőfülkéből a lány a szobába ment. Vagyis a műterembe, hol már várta őt a kis, kemény ág.

A fiú azt hitte elsirja magát.

De nem sírt, hanem megette a vacsorát, rendet is rakott, ahogy szokott, majd ment ő is, zuhanyozni.

Persze a vízmelegítőben már semmi meleg víz sem volt. Még langyoska sem. Hanem hideg a hideg, de jó volt neki. Így lehült egy kicsit. Lehet, lehült a test, de a benső még mindig égett, égetett.

Pizsamát húzott, és a sötétben úgy lopózott fel a galériába a nyekergő lépcsőn, mintha nem is ő maga lenne itthon. Vagyis már a lány is itt van itthon.

Olyan különös ez. Olyan más. Máris minden!

A férfi lefeküdt, de nem tudott aludni. A lányra gondolt.

És a lány...?

A galérián lévő ágyból lenézett rá. A lány lent feküdt a kis ágyon. És nem mozdult. Aludt, vagy úgy csinált, mintha már aludna.

Csend volt és kint esett a hó. Békésen.

*

A szeme, a szeme, a kék szeme! — járt, forgott, kavargott, szédült ez, és égetett csak ez a férfi eszében, bensőjében, mindenében.

Szerelmes volt! Ez a szerelem?

— Nem való hozzád az a lány!

Meg sem akarta hallani, de megkellett hallani mit mond az öreg.

Éppen szobrot faragtak. A ilyen hideg időben azt kell tenni. Ülni a kályha, a meleg otthon családi lángja mellett, és farigcsálni, így álmaink a fából kibontani.

A fiú felnézett.

— Na, az már egészen jó lesz! — nézett az idős mester a fiú helyett az általa megmunkált anyagra. — Had

nézzem csak! Igen, közelről is úgy tűnik, hogy ebben már sok szép dolog bujkál. Csak...

— Most jön a letolás! — mosolyog az ifjú, mert tudja, hogy szeretetből mondja az öreg, amit fog mondani.

— Egyik nagy szobrászból se lett volna még csak szobrász sem, ha már kölök korától fogva mindenki ellett volna ájulva minden szeméttől, amit csak csinált! Tudd — reccsent a férfihang —, hogy mit kell tenned! De mindig akarj többet tenni, mint amennyit tudsz!

A fiatal férfi szája szöglete megvonaglott:

— Tehát, sohase legyünk elégedettek?

— Az elégedettség a művészet halála!

A fiatal művész felnevetett, erőltetett nevetéssel:

— Haaa! Az elégedetlenség meg nem-e az ember halála?

Hallgattak. Sokáig hallgattak. Pedig máskor munka közben is beszélgetni szoktak. Minden féléről, jelentős, és jelentéktelen dolgokról. De most... Egyikük se tudta, ki szólaljon meg előbb. És ha meg is szólal, mit is mondjon. Mit?

Ugyanúgy csak néhány lépésnyire, sőt, talán csak kettőre ültek egymástól, mint eddig, mindig, de most valahogy olyan nagy távolság lett az a két lépés.

Áthidalhatatlan?!

Az idős férfi végül a fiatalra nézett:

— Megváltoztál!

A fiatal megrántotta a vállát, pedig régen nem szokta.

— Változni kell! Maga mondta, egyszer, vagy többször is!

A Mester megrázta a fejét. Aztán sóhajtott, és nem szólt. Sokáig megint nem.

Faragtak. Most puhafából könnyen formázható szobrot. A Mester szerint ez az igazi szobrásztanuló folyamat. Előbb a látás, már az legyen művészi, aztán a gipszöntés, hogyan formázta, amit látunk a természet, és majd rajzban megkomponálni, hogyan formáztuk volna mi, majd azt az agyaggal is kigyúrni, az már nehezebb feladat, de javítható, átformázható, még a

fafaragásnál már minden alkotó mozdulatnak a helyén kell lenni, mert a késsel lepattintott farigcsálást már nem lehet sohasse visszatenni.

— A fafaragás már-már olyan, mint a kőfaragás — ismételte el, már megint a Mester. — Itt már nem lehet tévelyegni! Érted... figyelsz, amit mondok?

— Persze, persze, hisz hova figyelnék, kire figyelnék?

A Mester megcsóválta a fejét.

— Ha ezelőtt is így viselkedtél volna, nem vállaltam volna, hogy a tanítványom légy!

A fiú a mesterére kapta a szemét.

A Mester most jött rá, vagy csak most döbbsentette igazán meg, hogy sokat jelent neki a fiú. Többet, mit... Mint egy saját gyerek, ami, aki nem lehetett! A saját gyermek az emberből egy darab. Ez a fiú meg, a tanítvány pedig a művészből egy darab. Többet, még többet kell átadni neki! Ez a fiú, a Fiú...

— A szemedben az van, mintha már nem is érdekelne, semmi, és senki!

— Pedig — nevet a fiú —, nagyon is érdekel!

— A lány! — bólint az idős férfi. Érti ő, hogyan értené. — Az is egy szerelem. A művészet is az! És... mind a kettő nagyon csalfa! Csalfa! Kacérkodik velünk, és mikor már úgy hisszük, hogy a miénk, csak a miénk, elértük, végre, akkor, akkor elhagy. Tova suhan, de mi akkor már nem engedjük. Nem engedhetjük — bólogatott a Mester már eddig is, de most egy minden eddiginél nagyobbat. — Örök női taktika! Legyen rabunk, legyen játékszerünk a férfi!

— Maga sohasse volt szerelmes?

A férfi a férfi szemébe néz.

— Hogyan lettem volna — mondta a Mester. — És ezért tudom, hidd el nekem, ifjú ember, hogy a nőben sokkal többet ér ha szép a mosolya, és csillogó a két szép szeme, mint bármilyen darázsderék.

— Ez a nő az enyém lesz! — pattant fel a fiú.

— Azt mondod?

— Azt! — még dobbantott is a fiatalabbik.

A Mester megcsóválta ősz üstökét.

— Pedig az ilyen nő senkié se lehet... Soha. Igazán!

*

A lány festett. A fiú szobrászkodott. Mindenki csinálta a saját dolgát.

A lány főzött, és mosott, és vasalt önmagára, és a fiú is ugyan így. Mint eddig. Minden ugyan úgy volt. Talán. Mintha ketten lennének ők külön külön, két lakásban. De mégis együtt voltak!

Érezték egymást! Tudták egymást!

És... talán akarták is egymást?! Vagy, csak a férfi képzelgett?

A férfi akarta a nőt, és ez nem képzelet volt. A mindennapok, számára a minden percek valósága. Ez volt a valóság, és nem a munka, mely egyre rosszabbul ment. Sőt, már sehogy se ment. Csak erőlködött. A fiú, szegény. Erőlködött a fával, az agyaggal, de nem tudta megformázni, nem tudott formát adni neki. Ahogy az érzelmeinek sem!

A lánynak éreznie kellett volna, hogy a fiú mit érez! De a lány tegye meg a kezdő lépést?

A lány nem akarta! A lány nem akarta megérteni. A lány csak ott volt, nap, mint nap vele, de nem mellette.

Így nem érezhette, persze, társnak a férfi a nőt.

Akart erről beszélni a fiú a mesterének, de a Mester egyre inkább csak szemrehányásokkal illette őt, hogy nem fejlődik. Sőt, mily sértés, vissza is fejlődik talán!

De nem-e visszafejlődik minden ember, még a legokosabb, a legtehetségesebb is, mikor... szerelmes?! Igazán szerelmes?!

A fiú már nem járt el a Mesterhez. Miért, a szemrehányásokért?

Otthon ült, és körbenézett. Oly idegen minden. Ez már nem az ő otthona. Megváltozott. Lassan, de egyre nőiesebben meg. A lány a képére tette. És ő benne... idegen volt. Ő volt a rossz, az oda nem illő. Már ő is így látta önmagát!

Megfájdult a feje. A lány nem volt itthon. A lány, a lány!

A fiú önmagához nyúlt, széttakart esni mindene.

— Van fájdalomcsillapító a lánynál, biztos van a halmijai közt!

Kelt fel, botorkált a fürdőszobába, a lány polcához, mivelhogy külön polcuk volt, milyen jó, hogy eleve beépített kettő.

Mintha egy páncélszekrényt törne fel, erőszakkal, pedig az ajtócska nem volt zárva, könnyen engedett, de mégis olyan különös volt belenézni más ember, különösen ilyen közel álló halmijai közé.

Mindenféle női dolgok és... gyógyszerek!

— Fájdalomcsillapító! Fájdalomcsillapító! Melyik lehet?

Megnézte, sorra forgatta a címkéket, de a megfelelő gyógyszert csak nem találta meg. És közben a feje majd szétment!

És akkor... Rátalált!

Felkiáltott örömeiben.

Kis papírtasak, benne fehér por. Igen, ez lesz a fájdalomcsillapító. Ennek kell lenni! Emlékszik rá, hogy gyermekkorában, nem is olyan nagyon-nagyon rég ilyen kiszerelésű volt a fájdalomcsillapító gyógyszer. A lány kitudja hol vette, a lánynál most ilyen.

Csak úgy, mohó-türelmetlenül a szájába szórta, ömlesztette-nyelte. Különös az íze! De sebj, csak hasson!

És hatott is! Nagyon hamar.

Azok az álmok, azok a képek! Nem, nem álmodott, mégis álmoképeket látott. Különöseket. És ő köztük repült. Szárnyai voltak. Szárnyai, mert szárnyainak kellett lenni, oly könnyű volt. Könnyű már, és egyszerű minden. Minden!

*

...Biztos aludt, aludnia kellett, mert felébredt. Nyitva volt a szeme, tágra nyílott, de tudta, hogy előbb még

csukva volt. Valamit álmodott. Álmodott? Valami rosszat!

Hányini akart. Gyorsan felkelt. Élesen süttött be az ablakon a nap. Pedig amúgy tél volt, fakó a napfény, most neki mégis nagyon éles.

Fájt a feje, hasogatott. És... büntudata is volt. Maga se tudta miért, minek. Hogy elvett a lánytól, annak megkérdezése nélkül egy gyógyszert. Hisz az csak egy egyszerű-ártalmatlan fájdalomcsillapító volt!

Egyszerű, ártatlan? De a fájdalomcsillapító nem egyszerű, nem ártatlan. A lány miatt van! A lány miatt kell lenni!

De az a tabletta...

Hatott. Hatnia kellett, mert bár fájt a feje, jobban, mint eddig, de a lányra is másként gondolt, jobban, mint eddig. Megértette, úgy hiszi, érti már, hogy játszik csak vele.

Ilyenek a nők! Ilyenek azok mind! Még meg nem szerzik a kiszemelt férfit, ó, mire nem képesek, de mihelyt megkapják, vagy legalábbis úgy gondolják, hogy már megkaphatják a férfit, a hímet, akkor... Akkor, azután már hogy tudják tenni-venni, húzódtatni maguk.

Tehát a férfinak nem kell akarnia a nőt? Ez lenne a megoldás?

Viszont, ha nem akarja, akkor aztán tényleg nem akarja, és ezt ám és legelőbb a nő veszi észre. Ha meg a nőt akarja, úgy akarja a férfit, akkor ám azt ki is mutatja. Ekkor meg a nő...

Körbenézett a lakásban. Felesleges volt. Úgy is láthatta, hogy nincs már itt a lány. A szőke, a gyönyörű, a kíváncsi, az istennő testű! Pedig nem is látta még, úgy, csak álmaiban. De azok az álmok...

Megrázta a fejét, beállt a zuhany alá. Ott is ott volt vele a nő. Érezte, tudta, persze hogy akarta.

Ne így, ne most!

Gyorsan, sietőst törölközött, aztán öltözött.

Otthon azt hiszik, azért támogatják, mert úgy tudják, tényleg a főiskolára jár, a művészképzőbe. Ő meg csak, „csak?” az idős mestertől tanul. De ezt is komolyan kell

venni, a művészetet, az alkotási munkát csak így lehet művelni, igazán. Viszont ha megtudják majd, otthon, hogy ő szobrászkodni, mert hiszen minden vágya ez, szobrásznak lenni, szobrászkodni megtanult, csakhogya... és ez itt a baj, olyan helyen, ahol erről a tudásról papírt nem állíthatnak ki. Semmilyen! A tudás, igazoló papíros nélkül van ott benne. Lehet, hogy nem több, lehet, hogy nem jobb, mint a hivatalos művésziskolában elsajátított tudás, de másmilyen. És sajnos még, a legtöbb helyen a papírt kérik, és nem a tudást nézik. Ami pedig, művészi tudásról lévón szó, szinte, ha nem egyenesen egyértelműen nevetséges.

Mégis...

A férfi gyomra megremegett. Nem, most úgy hitte nem attól a fura gyógyszeről, hanem a jövőtől.

A szülei támogatták, az apja is eddig, valahogy. Küldték a csekket minden héten, azért hetente, elaprózva, hogy a sok pénz, egyszerre, ahogy az öregje mondta, ne vigye az ifjú művészjelöltet kísértésbe.

Na, Ūristen! Mi lesz, ha megtudják otthon, hogy a fiút, az oly nagyreményekkel a fővárosba indult fiúkat nem vették fel mégsem a művészképzőbe, de ő mégis fent van, a fővárosban. Nem napot lop, persze, hogy nem, de talán mégis, így is lehet ezt akár mondani, hiszen nem a hivatalos, a rangot, a papírt adó iskolában tanul. Hanem, csak egy megbecsült mesternél. Megbecsült? A művészetben, itt, ebben az országban ki megbecsült? Olyan nem, aki él!

Tartott tőle, hogy otthon kérni fogják a félévi igazoló papírt, hogy hogyan tanult eddig, és ő... Honnan lenne neki ilyen-olyan papírja?!

Hogy szerezhetné meg ezt? Hogyan!

— És hogy szerezhetném meg a lányt? Hogyan! — lépett ki ezzel, és egy nagy sóhajjal az épületből.

Új nap kezdődött, ment tanulni, ment szobrot készíteni az idős mesterhez. Ment, tanulni, készülni a jövőért.

Bár feje fájt, még most is fájt, és minden testrészerészecskéje azt mondta-üvöltötte, hogy bizony nincs

most jól, mégis ment. Mert neki menni kellett! Nem a papírért, amit a hivatalos művészképzőben adnának, annak igazolásául, hogy az órán, órákon megjelent. Neki önmaga miatt kellett mennie, mert tudni, mert fejlődni akart!

Mindenképpen, bármi is van, tudni, többet tudni, és fejlődni.

Határozottan ment, semmivel sem törődve tanulni, mert neki menni kellett!

*

Este a lány nem volt otthon. Még, otthon.

Otthon?

Úgy gondolt a srác erre az egy szobányi lakásra, mint az otthonára. Pedig, nem is szerette igazán. Pedig, idegen is volt neki. Eddig. Vagyis addig még a lány — és megint és megint a lány — nem jött ide. Tudnia kellett, hiába is tagadta, még önmaga előtt is, mégis tudta, hogy a lány benne már mindent megváltoztatott.

Megérintette lelkét, férfilelkét a NŐ. Ő!

Szerelem?

Tagadta!

De akarta, és akarta, hogy őt viszont akarja a lány. És mert az nem akarta, szemmel láthatóan, és egyre jobban nem akarta, ő annál jobban akarta mégis.

Mert ilyen a férfi?

Ilyen. Legalábbis, ő ilyen volt.

Hitte, más is ilyen, de ez nem érdekelte. Akkor. Semmi sem. Csak a lány.

Hiányzott neki. Különösen így, hogy nincs itt.

Hol lehet? Hol csavarog? Hol tekereg?

Mintha a lánya lenne! Pedig nem kislány. Olyan ártatlankának néz ki, pedig nem az. Nem kislány. Már régen nem az. Látható a szemén. Érti a férfiakat, nagyon is érti. És szereti?

Vagy a nőket szereti? Vagy senkit se szeret ez a nő, csak és csakis önmagát?

Ez is lehet!

Mit törődik vele! Nem a felesége, nem a szeretője! Neki senkije... Még!

Fájt ez. Akarta a lányt. Mint nőt? A testét? Ó, micsoda teste lehet! Ahogy meztelen... Jó lenne. Az is! De a lelke is kell. Nő csak úgy jó igazán, ha a lelkét is adja. Aki csak a testét adja, az olyan, mint a fizetett lány, az utcasarki cafka. Mindenkinek, mindenre kapható.

A lélek... A női lélek különös. Nem érti a férfi. És tudja, vagyis legalább most úgy érzi, hogy nem is fogja megérteni a nőket sose. Talán, talán a nők nem is szeretik azt a férfit, aki megérti őket, vagy legalábbis meg akarja érteni. Hiszen... a nők, ahogy maguk is állítják, még magukat sem értik igazán.

Akkor meg?

Mégis kell!

Hiányzott a férfinek. Minden kis pillanatban úgy hallotta, hogy már jön, zördül a zár, és belép a nő.

De nem zördült semmi, és nem jött a nő.

Hol lehet?

Kibámult az ablakon. Sötét volt már kint. A benti lámpafény tükröződött az üvegen vissza. Nem látott a fiú semmit, csak kint a sötétet, az áthatolhatatlant, és előtte az üvegen visszatükröződve önmagát. Szem találkozott a szemmel. Az igazi a tükörrel. Értetlen volt mindkettő. A férfiak sem értik önmaguk!

A feje fájt, megint. Görcsölt ott belül a gondolat, egyre csak ez járta táncát, mely semmire se vezet, hogy milyen jó lenne másként, ha minden másként lenne. Itt! Ők együtt, de tényleg együtt. Lelkileg, és fizikálisan. Egy test, egy lélek. Egy pár. Otthon! Akkor tényleg otthon lehetne ez a nem is otthon.

Viszont így?

Csak a fej hasogat. Nagyon. Egyre jobban. Mélyről, élesen. Szünni nem akarón. Erővel.

Erővel fordította el szemét az üvegtől. A jövőbe néz, de csak sötétet lát. Látott. És fog is látni!

És önmagát...?

Jó volt a por. A lány pora. A kitudja milyen por. De jó. Használt. Talán használt. Vagy biztosan használt! Hiszen gondolatok voltak akkor is, gondolatok, repülés, meg minden, és szédelt, de mégis azok a gondolatok kevésbé voltak szédítőek, kevergőek, mint ezek. Józanon? Most sem részeg. Bár inkább lenne részeg. De ezt az értelmet, ezeket a gondolatokat, a lányról és magáról elinni nem lehet.

Akkor...?

Maga se tudja hogy, de már megint a lány cuccai között matatott. Mint tegnap. Ugyan úgy. Ugyan ott volt az is. A kis tasak, és benne a por. Ugyan az a por? Bizonyos. Annak kell lenni. Bár a férfi nem tudta, hogy mi az. Talán-talán valami fájdalomcsillapító. Annak kell lenni. Hiszen mi lehetne az más? Mi?!

Lenyelte. Megint. Várta a képeket, megint. Jött a zsibbadtság, megint. Agyi tespedés, agyi vég, megint.

Nem gondolt a lánynak, nem. Végre nem. Megint nem. Nem kínoztatta önmagát. Nem érdekelte, csak a repülés... Megint repült. Nem ki. Testében belül repült. Most már élvezte. Nem ijedt meg tőle. Nevetett. Felnevetett. A jövő? A jövő, a múlt, a jelen mind tőle ellibbent. Magára maradt, de most jó volt ez!

Ez is érintés, de a jobban is jeges, hideg.

Borzongott, és remegett, és értelmé utolsó felvillanásának, nagyon is élesen felvágódó büntudata volt.

Repült már akkor, mégis még megijedt. Mi lesz, ha minden elmegy tőle? Minden. Marad a repülés, a nagy-nagy könnyedség, de nem lesznek már többé gondolatok. Se önmaga. Csak test. Még test se, csak káosz.

Hányini akart, de nem hányt... Legalábbis, nem tudott akkor már róla-magáról semmit.

*

Arra riadt, hogy jön a föld. Lezuhant, magából kizuhant? Arcának csapódott valami. A talaj. Vêget ért a

repülés, véget ért az álom, mely álmatlan volt, csak úgy semmilyen, mégis álom.

Újból jött a föld. Talán az előbb visszapattant? Most megint. Most a jobb — melyik a jobb — valamelyik, most meg már az ellentétes arcát éri az ütés. Kemény! Nagyon kemény. Köves, mint a sziklák. Vagy csontos, mint egy ököl.

Valami hang is van. Sikít. Ő sikít?! Na, azért azt már mégsem!

Ezt meg kellett, hogy nézze.

A szeme nehezen nyílt, hogy megijedt egy másodpercre, hogy talán már többé ki sem fog nyílni az a szem. A világra. A valós világra. De vajon a valós világ az, mely a szemnyitás után vár reá odakint?

A sikítás továbbra is tartott, és hangokká állt össze. Olyan ismerős hangokká. Bár a sajátja is az, de ő mégsem tudna így visítani. Női hangon, magasan, élesen.

Jöttek az ütések, folytatódtak az ütések.

Meg kellett már nézni, hogy mégis mi van.

A nő volt ott, igen a lány. Mellett ült, mellette kuporgott az ágyon. De szexi, de jó jelenet. Test a test mellett. De most nem jó ez, ez sem. A lány visít, és sír.

Mi történt, mi lett vele?

De ezért, akármi is lett, miért veri őt. Mert akkor már a férfi nem csak érezte, hanem egyre élesedő tudattal azt is tudta, hogy ő az, akit ver a nő.

Elkapta a csuklóját. Nem csak akarta, tényleg el is kapta. A lány kiszabadította magát.

— Te rohadék! — állt össze végre az előbbi sok magas hang-visítás egy mondattá a férfi fejében.

— Mi van? — ült fel, valahogy mégis felült a férfi. Láta, este van, még este, de világosság mindenhol, ő lent a lány ágyán fekszik, és felette a nő, kócos hajjal, elmaszatolt festékekkel, kisírt szemmel.

Nem értett a férfi semmit. Semmit.

— Elloptad a SZEREMET! Te rohadék, elloptad a SZEREMET!

Milyen szert-szerszámot lopott el ő, és kitől? Nem kellett a férfinak rákérdezni, az eszébe villant, magától a kép, hogy a lány cuccai között csak egy poros, különös poros zacskó volt. Ő meg azt... bevette!

De miért nyűszít ennyire a lány, talán neki is fáj a feje?

— Mi van? — nem tudott mást, csak ezt kérdezni a férfi.

— Elloptad a szeremet! — ismételte a lány. — Pedig nekem kell! Kell! Te rohadék, tudod te, hogy mit jelent magamat adni...? MAGAMAT! A szerért! — sirt a nő, zokogott. — De kell! Akármi is lesz, de kell! Most... — csuklott el a hang — most kell. Akarom! A szert, nekem!

— Hogy mi... — már teljesen felült a férfi, és mintha nagy-nagy részegség után józanodott volna.

A lány, a szép, még így, borzolt hajjal, és tönkresírt kék szemekkel is gyönyörű nő közbevágott, és egészen határozott hangon azt mondta:

— Adj szert, vagy... Ha! Látom rajtad, amit elvettél már nem adhatod vissza! Hát akkor adj pénzt! Adj!

— De miért? — kérdezte nagy értetlenül valaki, nem a férfi, csak a férfi szájából jött elő a hang. Mert a férfi már mindent értett. A kérdés meg, magától jött.

A válasz is, talán.

A női szem megkeményedett, ahogyan ekkor keményedni kell, és nyíltan, célratörően azt mondta.

— Énrtem! Fizesd ki, amennyit kell! — és megmondta a tarifát. Már nem sirt, akkor. Hisz nem nő volt, sírdogáló, hanem kemény, határozott üzletasszony. A teste volt a tét, az árú. Egyértelművé tette. Kezét a férfi vállára tette. Visszanyomta az ágyra. A férfit annyira nyomni nem is kellett. Már tudta mi lesz, és engedte.

— Jó? — kérdezte a kicsi nő száj a férfi szájához közel.

— Jó! — lehelte a hím is.

A lány átbújtatta fején, szakavatott, gyors mozdulattal, mégis szexisen át a fején a vastag pulóvert. Alatta, ó, Istenem!, a garbó alatt nem volt semmi sem. Semmi! Vagyis nagyon is valami. Két szép mell. Milyen mell!

Ilyen, hitte volna eddig minden férfi, hogy csak az álmaikban, vagy esetleg a Playboyban létezhet.

És most ott volt. Vele.

Két test összesimult. A szájak találkoztak...

ÖTÖDIK ÉRINTÉS

Szeretkeztek.

HATODIK ÉRINTÉS

Minden más lett. Már, ezután.
Azzal, hogy egymáséi lettek, tényleg egymásé
lettek! A nő a férfié, és a férfi a nőé.
Szerелеmből?

*A férfi szerette a nőt, úgy érezte, csak
szeretni tudja!*

És a nő a férfit? Szerette-e, igazán?!

A nő odaadta magát, a nő tudott. Hogy tudott! Ilyet, hogy ilyen is van, létezhet ennyire vad, ennyire kielégítő mámoros érzés, a férfi sohase hitte volna. Vagy csak ő volt tapasztalatlan? Nagyon.

Nem akarta tudomásul venni, ami tény, hogy a lány pénzért szeretkezett vele. Csak és csakis pénzért!

A férfi kifizette, amit a lány kért-követelt.

Aztán követelt másnap is!

De követelt a férfi is, a teste! Emlékezett még a testében el nem múlt estre. Akarta megint! Azt megint akarni kell! Annak, aki férfi. És a férfi, úgy érezte, úgy akarta hinni, most lett igazán férfi. Ettől a nőtől. Ő tette, ez a gyönyörforrás szőkeség férfité.

Pedig... pedig már a lány előtt volt vele más is. Ugyanígy! Ugyanígy? Lehetett volna? Össze lehet ezt hasonlítani azzal?

A fiú akkor úgy gondolta, hogy nem, soha! Azok csak csitrik voltak, még akkor is női testű, de gyermeteg lányok, ha történetesen már tizenhét, vagy húsz is

múltak. Mégse tudtak. Ahhoz képest semmit sem, mint amit tudott a lány.

És ott volt, lüktetett szemében, azokban a kék szemekben az ígéret, hogy a nő még tud többet is.

Mennyivel többet? Ó, mennyivel?

Létezhet-e ily magasság, létezhet-e ilyen vágy?!

A férfi-fiú ki akarta próbálni. Meg akarta tapasztalni. Arra gondolt, nem is lesz, nem is lehet igazából férfi-hím állat, ha nem tapasztalja most meg, amit lehet.

Mert lehetett. A lány is akarta ezt.

Azt mondta, neki már egyre inkább kell a szer!

És mert a szer drága, hát a lány magát árulta.

Előbb a fiúnak, aztán...

A fiú nem akart erre gondolni. Nem, csak a nőre. A testre, a vágyra, a küzdelemre, a...

Beteljesedett.

A végzet volt ez?!

...Kitudná megmondani?

...Csak az Isten!

Ő írta ezt a sorsot is.

A lányét, és a fiúét is. Talán.

Érintették egymást, mintha nem akarnák sohasem elereszteni. A férfi és a nő, a nő és a férfi. Egy pár. Összekapaszkodtak!

Pedig tudhatták, nem tarthat ez így, mint ahogy semmi sem tart örökké!

HETEDIK ÉRINTÉS

A lány nem ment el, már nem járt el sehova. Otthon volt, pockolt, döglött, ahogy neki a fiú az orra alá mondta, de nem használt ez sem semmit. A lányt nem érdekelte semmi! Semmi sem!

De a fiút még érdekelte a lány.

Még a nő. Teste még ott volt, ha lelke már máshol is járt. Kóborolt, valahol!

Sokszor a lány már fel se öltözött, csak pucéron feküdt. A férfi előtt, közszemlén? Pedig ez a férfivágyra ellentétesen hatott. Tudnia kellett volna ezt a lánynak is, tudta is talán ő is. Mégis mutogatta magát. Nem volt már ebben semmi, de semmi vágy. Csak test, csak... Végül már semmi sem!

Rutinból voltak, együtt. De nem úgy már, együtt.

Hogy ilyen hamar megunták volna? Egymást?!

Ahogy ott feküdt a nő, már nem kívánta a férfi, nem volt már benne semmi érdekes. Mindent már megcsináltak együtt, amit meglehetett. Sőt, még annál is többet!

Akkor?

Ideges volt a férfi. Ideges a nő miatt?

Valaminek történnie kell! Tudták, érezték, akarták mind a ketten!

*

A valami megtörtént! Valami, amire pedig a fiú már régen számíthatott. Régen számított rá, hogy ez majd be fog, mert be kell, hogy következzen, de felkészülni rá mégsem volt képes. Talán mert, felkészülni, igazán,

hogya majd ez lesz, erre nem is tudott? Vagy pedig, és sokkal inkább, felkészülni nem is akart? Nem akart erre a bekövetkező eseményre gondolni. Nem akarta ezzel elrontani napjait, hanem csak élte világát. Élte, még lehetett!

A papa jött, fel a kis, és poros és álmos, és lepusztult vidéki városból a fővárosba. Ami szintén meglehetősen lepusztult volt, legalábbis ez a negyede, ahol a fiú is élt, de azért... mégiscsak a főváros. A papa ezzel elégedett volt! Elégedett volt a műteremlakással is, amit a fia az ő pénzéből, vagyis az ő pénzén bérel. És elégedett volt a berendezéssel is. Szerény, olcsó, de praktikus. Szerinte, mármint a papa szerint ez a jó! Ez kell! Dicsért. Nem fogyott ki a szóból. Dicsérte ám a fia munkáit is. Az aktokat, a portrékat, azt az ökreivel szántó, görnyedt hátú parasztot is. Az különösen tetszett neki.

Elhitte már, látszott sugárzó arcán, hogy elhitte már a fiú papája is azt, amit rajta kívül ez eddig talán mindenki más elhitt, hogy a fia nagy tehetség. Őt tényleg képezni kell! Nem szabad engedni, és ő nem is fogja engedni, hogy elkallódjon. Mert hát — egy sóhaj, egy tényleg szívből jövő — ebben a kis országban mennyi, de mennyi tehetség elkallódik. Ebben jók vagyunk, értékeink eltékozlásában. Bezzeg máshol, ha valaki már trüszszeni tud, akkor az már... na, hagyjuk!

Hagyta az öreg is, végre a beszédet, bár közben a szeme az nem járt, hanem tapadt. Tapadt rá a lányra, a kis kíváncsi szöke, ki persze ekkor szintén ott volt. És persze ekkor is, mint már egy jó ideje máskor is, szintén meztelenül volt. Anyaszült meztelenül!

A lány mintha új kedvvel mutogatta volna magát. A kis cafka!

A fiúnak már ez volt a gondolata. Meg... mag az, hogy mi lesz akkor, ha a drága jó, most még dicshimnuszokat zengedező papa rájön arra, hogy... Bizony a fiacskája nem olyan művészképzőbe jár, ahol a képzés végén valamiféle papírt fognak adni. Pedig a papír, a

bizonyítvány, bármennyire is könnyen hamisítható, és hamisítják is, mifelénk, mégis nálunk egy alapkövetelmény. Talán mi még a madarat se engednénk meg addig trillázni, még nem mutatta a papírját, hogy ő biz már énekelni megtanult. Ja, az, hogy elegendő lehetne az énekelni tudás, és nem kell a papírt kérni, erre nálunk még senki se gondolt. Mert kérem nem is gondolhatott volna! A bürokratáknak kell a papír!

„ — Mert papír nélkül nincs élet!” — Szokta volt mondogatni a fiú papája is.

Hogy most majd mit fog mondani?!

Éppen a cafka lányt dicsérte, hogy jó test, jó akt, és az ilyenről talán még ő is tudna alkotni. Egy nagyszerűt alkotni!

És nyalta száját az öreg. Öreg?!

Azt hitte az öreg, hogy a lány, kit a fiával talált egy fizetett modell. Bár... tulajdonképpen nem járt messze az igazságtól. Mert a lány pénzt kért-követelt, és mivel közben szinte mindig meztelen, hát hogy a férfi valamire hasznosítsa, így rajzolta, vagy éppen, mint most, agyagba mintázta.

De nem ment az alkotás. Most nem. Most nem? Vagy nem ment már egy ideje sem?

Legszívesebben megfogta volna és összegyűrte volna a férfi a modellt, vagyis keze közt az agyagot. Ő teremtette, ő is akarta rombolni össze!

Forrt benne az indulat. A lány, a saját apja, önmaga és leginkább a világ ellen.

Mint akart? Valami egészen mást!

De mit csinált? Nap, mint nap, ugyanazt!

Ellentét! Ellentét! Robbanás!

— Jó, mára már befejeztük! — ugrott fel a fiú, és feldőlt mögötte a szék.

A lány és a fiú apja felriadt. Már egy ideje egymást nézték.

— Mi van? — kérdezte az apa. — Most mi bajod?

— Semmi, semmi csak...

— Zavarlak talán?! — kérdezett rá az idősebb férfi. — Mond ki nyugodtan, hogy zavar már, idegesít már téged az apád! Ezt tanultad itt? Ezért engedtelek el ide?! Mi?! Na, felelj!

A fiú lehajtotta a fejét, aztán az apja helyett a lányra nézett. A nő még mindig ugyanott volt, ugyanúgy a díványon, és ugyanúgy pucéran, mint eddig. Szégyentelenül! Magát nem takargatta, magát nem szégyellte. Ez a nő nem, már semmit sem!

— Öltözz már fel! — bódült a férfi a nőre.

Az apa felhorkant:

— Hogy beszélsz te egy nővel? És méghozzá az én jelenlétemben!

— Ez nem nő, ez...

A nő még mindig ott feküdt, lába széjjel, a szeme meredt, figyelt.

— Hát nem látod mi ez a nő? — kérdezte a fiú az apját.

Az idős férfi is a lányra nézett, a lány visszanézett rá.

— Az anyád azt mondja — nyelt egy nagyot az apa —, hogy vigyázz az itteni nőkkel! Nem tudod, ezek milyenek!

A fiú bólintott:

— Vigyázni fogok! És más, mit mondott még anya?

— Csak sokszor csókol, és... — akadozott a beszéd. Tudták már mindketten másról van itt szó. Az apa a fiára nézett. — Nincs szükséged semmire?

— Nincs, bár...

— A pénz? — értette meg az öreg. — Nekünk sincs sok, és ott van még a húgod is, tudod, de... Küldünk, amennyit küldhetünk!

— Köszönöm! — mondta a fiú.

— Mi köszönjük — elmosolyodott az öreg —, neked is köszönjük, meg elsősorban Istennek, hogy ilyen tehetséges egy fiunk van! Remélem egyszer, majd, büszkék lehetünk rád!

— Büszkék lehetek, apa!

— És remélem, úgy gondolom, máris büszkék lehetünk... A bizonyítványod még nem mutattad!

A lány ekkor felült. Ő többet tudott, mint a fiú apja.

A lány még mindig pucér volt, de a fiú apja most nem nézett rá.

— Én tanulok! — mondta a fiú. — Én jól tanulok, én szorgalmasan tanulok... Hiszen láthattad, apa magad is, hogy miket csináltam! Láthattad ebből is, hogy...

— A bizonyítványt!

A fiú megrázta a fejét:

— Bizonyítványt csak a képzés végén adnak!

— Akkor a leckekönyvet — reccsent az apai hang. — Vagy bármit, amivel bizonyíthatod, hogy tanulsz!

— Hisz bizonyítottam! — mutatott maga körül körbe a fiú. — Hisz láthatod, te is láthatod! Képezem magam! Van eredményem!

A lány felhúzta a térdeit, és kimeredt szemmel a férfiakat bámulta.

— A papírt!

A fiú az apjára nézett. Nyelt egyet. Amitől tartott, hogy be fog következni, itt van, de hogy készülhetett volna fel erre, már jó előre?!

Az apa megismételte azt, amit már az előbb mondott:

— A papírt! Ad már! Had lássam, vagy ha nem adod, akkor...

— Higgyed azt! — vágott apja szavába a fiú. — Jól hiszed, mert nincs semmiféle papír! Én nem, nem olyan iskolába járok, ahol papírt adnak, de tudást keveset! Én...

— Hova jársz te?

— Egy idős szobrászhoz, egy... Itt lakik, nem messze, gyere, elmegyünk hozzá!

Az apa hátrálépett. Fiától távolodva nézett a fiára.

— Mit tettél?

— Mit tettem? — kérdezett vissza a fiú. — Tanulok, láthatod, eredménnyel képezem magam, ezért jöttem fel ide!

— Te — állt meg a hátrálásban az apa —, te becsaptál engem! Te hazudtál nekem! Te... Te azt mondtad nekem és anyádnak, azt mondtuk mi is az egész

szomszédságnak, hogy felvettek végre téged a művészképzőbe! És te...? Te kis rohadék!

A csupasz lány felvihogott, tetszett neki a „műsor”.

Most nem törődött a nővel egyik férfi sem.

— Apa, én...

— Tudom, te mindent megtudsz magyarázni!

— Engem nem vettek fel, pedig láthatod, tehetséges vagyok!

— Valakik szerint mégsem vagy az! És ha nem vettek fel, akkor miért nem jöttél haza, miért hazudtál nekünk, és miért engedted, hogy mi is azt hazudjuk másoknak, amit te hazudtál nekünk, hogy felvettek?!

— De megpróbálom még egyszer, hidd el apa, felvesznek majd jövőre, vagyis ez évben, hiszen már január van. Higgyél végre nekem!

— Higgyek, amikor hazudtál?! Nekem is, és anyádnak, és az egész rohadt, fészkes egy világnak! Ha-zud-tál! Ha-zug vagy! — Nagyot szusszantott a férfi. — Csomagolj, hazamegyünk!

A lány térdai megmoccantak, de nem tárta szét a lábát, tudta, ez most, ez a döntés nem rajta múlik.

A két férfi, apa és fia egymásra figyelt.

— Menjek, haza, veled? És adjak fel minden álmom! Hagyjak itt mindent, mindent, mit már elértem? És miért?

— Mert hazudtál!

A fiú megrázta a fejét:

— Nem apa, ez nem ilyen egyszerű!

Az apa tekintete a kőnél is keményebb lett:

— Gye-re!

— Nem! Már nem vagyok gyerek!

— Akkor — csattant fel, mint égis szökő korbács, az apa haragja —, akkor maradj, mert már tényleg nem vagy gyerek! Nem vagy a gyermekem, nem vagy a fiam többé, hogy tudd! Haza többé ne jöjj, ne is lássalak! És te se akarj látni minket, se engem, se anyádat, se hugicádat, mert mi már számodra nem létezőnk! Ahogyan te se minekünk!

Az apa miután kimondta, egy kicsit maga is megszeppent a saját szavai súlyán. De mert már kimondta, úgy hagyta. A fiát nézte, utoljára?! Vagy a fiát nézte, várta, hátha utána mozdul, mégis jön vele?!

De a férfi-fiú maradt, nem moccant.

Az apa megértette, vagy nagyon is félreértette fiát, bölintott ezért egyet, és sarkon fordult. Úgy elment, hogy nem is köszönt. Az ajtót azért bezárta maga után. Nem csapta, hanem zárta, úgy ment el, mint aki egy idegentől távozik.

A pucér lány a fiúra nézett. Végre most magára húzott a nő valamit. De nem szégyenkezett, hanem csak fázott. Belülről fázott. Hiába volt a szobában meleg.

A fiúban valami üresség maradt, és hiába nézett a lány kék szemébe, ott sem talált semmit sem. Csak ugyanezt az űrt.

Fájt!

A lány szeme megrebbent.

— És most velünk mi lesz?

Halotta meg a fiú a hangot, de felelni nem akart. Még akkor sem akart, ha tudott volna, erre, bármit is mondani. De nem tudott! Nem! Semmit!

Együtt maradtak. Rájuk esteledett. A nő a csupasz térdeire hajtotta kis, szőke fejét.

A férfi még mindig ott állt, ahol eddig.

*

Érezhették, minden más lesz ezután.

Együtt voltak, de már külön.

A férfi lelkébe nyúlt a MAGÁNY!

NYOLCADIK ÉRINTÉS

Nem volt sok, mindig panaszkodtak, hogy nagyon nem sok az a pénz, amit a fiú papája ad. De legalább eddig adott valamit. És akkor is persze, csak a fiára gondolt, hisz honnan sejtette volna, hogy a kicsi kis fiának van egy eltartottja?!

Hát, ott volt... A lány.

És ott is maradt. Már egyre inkább maradt. Szerelemből?! Ugyan! Már még csak nem is hazudtak egymásnak. Nem, semmilyen érzelmet. Mert minek?! Együtt voltak, mert együtt voltak. Együtt kellett maradniuk! Külön-külön, nagyon jól tudták, hogy semmire sem mennek.

Együtt meg? Talán van esély!

Túlélni! Azt kell! Azt nehéz!

TÚLÉLNI AZ ÉLETET!

*

Így, hogy a fiú apja semmit sem adott, ott maradt a fiú, szó szerint semmi nélkül. Mert mije volt? Milyen vagyona?

Semmi! Csak ő maga!

A tehetség?

Ér az manapság valamit?!

Dolgozni kellett volna menni. De hát egy közönséges érettségivel? Abból van kismilliónyi. És a többiek sem mennek vele semmire! De semmire! Esetleg, aki lány. Csinos, és fiatal. Meg persze a főnök úrral, lehet a fiával is, vagy esetleg az úrasszonnyal „hajlandó”. Nagyon hajlandó! És ameddig hajlandó, meg ameddig nem unják őt meg, addig állása, vagyis egészen profánul mondvá fekvése is van. De aztán utána?!

Kérdés, kérdés hátán. Kérdés az van mindenhol.

Válasz meg?

A politikusok dumálnak a parlamentben, de azokra a kérdésekre, amiket ők maguk fogalmaznak meg. Hogy más kérdések is vannak?

Élni kell!

A legegyszerűbb, ha kollektíve fognánk egy jó kis kötelet... Hülyeség!

Az ember küzdelemre született. Az állat is küzd, de az állat sose lesz öngyilkos!

Kiverte a fiú a fejéből a gondolatot. Ki. De mást nem tudott. Kétséges volt a jövő!

Ha dolgozni menne, talán találna valami kis minimálbérért egy döglesztő, nehéz segédmunkát. És...?

Ő nem erre született!

Neki alkotnia kellett!

Alkotott is. De ebből megélni? Megélni, hogy lehet?

Nem tudta mit tegyen. Nem tudta az idős mester sem. Azt mondta, tanácsot adni nemhogy csak nem tud, de nem is akar. Nem akar ő mindenképpen hibás lenni.

Akkor hát...?

Még volt valami tartalékuk, még volt valamennyi ennivaló. Meddig elég?

Keveset ettek. Már alig ettek. Le is fogytak, de ez volt a legkisebb baj.

A nagy baj, a jövő ott sűrűsödött bennük, körülöttük.

Válasz nem volt!

A lány... A lány kapott legalább valamit a szüleitől. A nő szülei még nem tudták mivé lett a lányuk. Adták neki a pénzt, azt hitték suliba jár. Talán... lehet, még büszkéek is voltak rá.

A lány már egy roncs volt. Nem törődött magával, nem törődött a világgal, csak a szerrel. Arra kellett minden pénz, amit kapott. Sőt még több is...

Ha nem volt szer, a lány agresszív lett!

Már nem zsarolt, már nem könyörgött, már üvöltött, és ütött. Már nem is szeretkeztek.

Már csak voltak!

A fiú lassanként eladta mindenét. Lassanként feladta jövőjét.

És miért? Miért?

Az apja azóta nem kereste, otthonról nem jött üzenet.

Vége szakadt, így vége szakadhat minden?!

Nem a pénzt sajnálta, nem a támogatást, hanem...

A pénz az egy szükséges dolog. De szeretetet venni nem lehet! És tudta a srác, hogy őt szerették. Szerették? Máris így gondol erre ő maga is, így gondol, mert csak így gondolhat a szeretetre, múlt időben?!

Az, hogy nem láthatja szigorú, talán túlonként önfejű, de mégiscsak apját, édes, szeretett anyját, és drága hugicáját...?

Az, hogy...

Ezen túl minden más lesz!

Tény! Máris más. De...

Legszívesebben rohant volna, üvöltött volna:

HAZA!

De maradt. Önfejű volt ő is.

*

A lány kitalálta a megoldást, pénzt hogy szerezhetnek: adják el a fiú alkotásait.

A fiú előbb ellenkezett. Aztán...

Van más megoldás?!

Persze a fiúnak kellett elvinnie a saját részeit, teste, lelke darabjait eladni. Mert azokat a másnak talán nem is túl jól, vagy meglehet, sehogy se sikerültnek tartott szobrokat, szobrocskákat és rajzokat mégis a fiú a részeinek érezte. Fájt neki megválni tőle. Tőlük. Előbb csak a rosszabbakat vitte, melyek neki magának se tetszettek nagyon. Aztán, mivel ezekkel hiába is állt ki a placcra, a piacra, még csak érdeklődő se volt, hát...

Másnap a jól sikerült, a Mestere által is megdicsért, a szakértő által is figyelemreméltónak tartott alkotásokkal állt ki megint. Pedig ezek az alkotások jók voltak. Egyediek. Megismételhetetlenek!

Ott állt a fiú, kezében szobrokkal, lába előtt egy kis rongyon a rajzok, és várt. Legszívesebben sírt is volna. De bohóci sikerekre nem vágyott. Csak... Ember és művész akart lenni!

*

Hogy menjen el mégiscsak dolgozni? De mit, de hova, de...

Minek?!

Maradt. Alkotott. Tanult. Eladott. Küzdött. ÉLT!

Volt, aki volt. Ő maga. Vállalta.

Hitt önmagában. Ez tartotta benne a lelket. Ez, csak ez! Meg akarta mutatni a világnak, mindenkinek, önmagának, hogy képes talpon maradni. Képes arra, amiről hitte ő is, hogy szánta őt a sors. Képes rá, hogy művész legyen. És ha a világnak ehhez ez kell, hát akkor legyen meg a világ akarata, felvételizzen ő is, megint most a nyáron a művészképzőbe.

Remélte-hitte, fel fogják venni.

És akkor...?

Akkor majd minden máshogy kell, hogy tovább legyen. Apja is elfogja ismerni, a világ is elfogja ismerni, el fog majd indulni... az útján.

De addig is?

Már enni se volt. De küzdött, de akart.
Este mégis megérintette a kétségbeesés keze.

KILENCEDIK ÉRINTÉS

A lány jött rá a „megoldásra”. Na persze, a számára könnyű megoldásra ki más is jöhetett volna rá?

*Ha a fiú dolgozni nem akar, vagyis gürizni
nem óhajt, már ahogy a nő mondta,
ajakbiggyesztett lenéző mosollyal, akkor
mégis van egy esélyük még. A talpon
maradásra.*

Hogy hogyan?! Egyszerű, még akkor is az, ha a fiú jól sikerült műveit már mind eladták, vagyis a fiú eladta kevéske pénzért. De... műtárgyak iránt van igény. Még a piacon is van! Ez így bizonyítást nyert. Tehát, mármint a nő szerint tehát, a fiúnak, ha újabb eladható jó műtárgyakat készíteni nem tud, akkor... más műtárgyait kell eladnia. Egyszerű!

— De kinek a... — hökkent meg őszintén a fiú. — Hogy gondolod?!

A nő most nem tűnt a szer hatása alattinak, egészen józanul, sőt, egészen számítón csillogott a szeme.

Bólintott a szőke fej:

— A Mestered műveit add akkor el!

Nagyot nézett a fiú:

— A Mesterét?

— Azét! — bólintott, de még az előzőnél is nagyobbab a nő. — Láttam, amikor felvittél oda, van neki műtárgya, még sok is.

A fiú megrázta a fejét. Nevetett, mert nevetnie kellett.

— De hát azok számára nem csak műtárgyak, egyszerű szobrok, hanem... — legyintett. — Ezt te nem értheted meg soha! Azok a tárgyak számára emlékek! Élete részei, élete tanúi...

Közbevágott a lány:

— Sok van neki! Észre se fogja venni.

— Mit? — nézett nagyot a fiú. — Hogy hogy nem fogja azt észrevenni teszerinted, ha átad a szobraiból nekem egynéhányat?

A lány vihogva felpattant, és olyat tett, amit már nagyon régen nem, hosszú kígyókarjait a férfi nyaka köré fonta. Közelről, így egészen szemközlelől nézhették egymást.

A nő szája, a kis erotikus vörös a férfi szája felé tapogatózott. De a férfi még mindig nem értette, nem akarta érteni, mit akar a nő. Tőle? Tőle!

— Te... jól vagy? — kérdezte a férfi a nőt.

A nő nevetett, nevetett.

— Hát persze, hogy jól vagyok! Hát még mindig nem érted? Gazdagok leszünk! Gaz-da-gok! Mi ketten!

A férfi önkéntelenül is, mert hiszen férfi, visszaölelte a jó testű lányt.

— Mi?! — kérdezte a férfi.

A lány szája a férfiére tapadt, ez volt a válasz. Mikor lihegve elváltak, a férfi szájába nevette a nő:

— MI! Csak ketten. Érted? A szobrokból! Érted? Érted már!

A fiú úgy hitte, hogy szíve most megmerevedik. Meg kell, hogy merevüljön!

— Úgy gondolod... — próbált meg kibontakozni a nő karjaiból —, azt képzeled rólam, hogy... Űristen! Hogy én... Képes... Képesnek találnál arra, hogy... Mint aki elemelne bármit, ami nem az övé!

— Nem tudná meg! — akart még egy csókot adni a lány. — Nem tudná meg senki sem!

— Sen-ki?! —

Bólintott a szőke fej:

— Nem az összesről, csupán egy-két, vagy négy-tíz darabról lenne szó! Úgy hiszem... Az meg... Az meg még szerintem fel se tűnne annak az öregnek! Nem tudna róla, hidd el!

— De ÉN tudok róla, máris tudok róla! — tépődött el a lánytól a fiú. — Ez... — fordult vissza a nő felé. — Úristen, ezt nem gondoltam rólad! Hogy ilyen... Ezt az aljasságot, amibe engem is bele akarsz rángatni!

— Hát akkor dögölj meg! — üvöltötte a lány teljes torokból.

*

Nem szóltak egymáshoz, még másnap sem. A fiú valahogy nem is bánta. A lelkiismerete bántotta, úgy mardosta őt a gondolat, hogy meglophatná, könnyen, ahogy a lány mondta, az öreget, mintha már meg is tette volna.

De nem! Nem fogja megtenni! Inkább...

Mi lesz inkább? Mi?!

A lány lent pakolt. Ruhákat, a szennyest egy zsákba, a párnákat, melyek már egy ideje a földön fetrengtek szegények, most visszaigazította az ágyra.

Le se ment, csak leszólt hozzá a férfi:

— Elmész?

A lány felnézett a fiú „birodalmát” képező galériára. Szemében kihívó fények villantak.

— Nem! Hanem én fogok cselekedni, ha már te nem!

A fiú amilyen gyorsan csak tudott, lent termett.

— Mit akarsz?

A lány megvonta a vállát, és pakolt tovább.

— Nem látod? Rendet rakok!

A fiú csak nézett. A lány tovább tevékenykedett.

— Hol a porszívó? — kérdezte aztán a fiúhoz fordulva.

— Nem tudod? Nincs porszívónk! Minek is, ha kell...

— Akkor?! — vágott közbe türelmetlenül a nő.

— Akkor — vont a vállát a fiú —, kölcsönözni szoktam a kölcsönzóból.

— Persze! — bölintott a lány, miközben körbenézett. — Rendet kellene már itt igazából rakni, és ki is takarítani! — A két fiatal tekintete összeakadt. — Nem gondolod?

— De — mondta bambán a fiú. — De...

A nő közbevágott:

— Meg se kérdezed, hogy mindezt miért? Miért csinálom ezt! Ne, nehogy azt hidd, hogy érted! Nem, nem teérted! És nem is magamért. Hanem... Mindkettőnkért! Ha... már erre te nem vagy hajlandó! Hogy tegyél is valamit, hát én teszek!

— Mit akarsz?

A nő csípőre tette a kezét. Igazán szép, formás csípője volt.

— Üzletelni fogok!

— Üzletelni?

— Üzletelni — vágta rá a szöszi fej. — Még hozzá itt! Ezért kell a rendrakás. Az ügyfeleimet nem hozhatom fel egy kuplerájba! Ha-ha! Egy kuplerájba!

A férfi összevonta a szemöldökét.

— Mit akarsz, mivel akarsz te itt üzletelni?

A lány szétvágta karjait, és megriszálta magát.

— Itt áll, láthatod!

A férfi bámult, a nő folytatta:

— Ha neked tetszik, ha neked tetszett, tetszeni fog másnak is! Meglásd, jól fog menni majd a bolt!

A fiúból alig jöttek elő a hangok:

— Te ku... ku...

A lány bölintott.

— És ide fogom a hapsikat felhozni! Ezt találtam ki, hát nem csodás? Egy éjszaka még akár...

— Neked elment az eszed! Te nem vagy normális! — ezek a szebb kifejezések voltak abból, amit a férfi mondott.

A lány durcás képet vágott:

— Miért, tudsz jobbat? Tudsz te más megoldást?

— Te... — nem fejezte be, hanem legyintett egy nagyot a férfi.

— Mit csináljunk?! — üvöltötte a lány. — Akkor mond! MOND!

— Neked agyadra ment a szer — mondta csendesen a férfi.

A szőke lány nagy lélegzetet vett, a szemében könny jelent meg.

— Tudod, hogy mi... mi nekem a szer?

— Az — kiáltotta a férfi a kék szemekbe —, amiért te mindenre képes vagy! Ami téged ide juttatott! AZ! Az a szer!

A lány megrázta kócos kis fejét.

— Nem — nyögte elcsukló hangon —, a szer az... A szer minden. Más már úgy sincs nekem! Nekem!

A férfi megsajnálta a nőt. Nem tudott ellenállni, odament, és átölelte a vékony kis, zokogó vállakat.

Összebújtak, így maradtak. A sötétség jött. Már ott volt velük, körülöttük. Maradt.

*

— Hééé! Szia! Már meg sem ismeresz, régen láttalak!

A fiú döbbenetn nézett a nőre, aztán megismerte, na persze, a kis pultos lány. Milyen régen is volt! Régen...? Egynéhány hónapja! Csupán hónapja!

— Valami baj van?! — érintette meg a kis barna nő a magas férfit.

— Nem — mondta a borostás férfi. — Nincs semmi baj!

— Gyere — karolt azonban ellentmondást nem tűrően a kis nő a férfibe. — Gyere velem!

— Ho... hová megyünk?

— Ne félj! — nevetett fel a lány. — Nem erőszakollak meg! Azon... — elcsuklott a hang —, azon már túl vagyunk!

A fiú engedte, történjen vele, aminek történnie kell. Már eddig is, csak egy jó ideje engedte! Mást se csinált, csak engedett a sorsnak!

A lány a kis sörözőhöz vitte, kulcs volt nála, nyitotta.

A fiút, ahogy belépett megragadták az emlékek. Mikor először lépett be ide. Először. Ruganyosan, fiatalon.

Bátran, telve önbizalommal. A lány, ahogy a pult mögül egyből rámosolygott... Ez a lány volt! Ez a barna! És, aztán a Mester úr, az öreg szobrász, igen annál az asztalnál. Beszélgettek, kezdődött valami... Kezdődött... Hogy ezzé váljon?!

Jött a lány... Emlékezetében az is bejött, igen, azon az ajtón, amelyen most ők, de ő libbent, mint egy jelenség, olyan volt a karcsú szőkeség. Nem feledte! Nem! Nem feledi most sem!

NEM FELEDHETI!

Észrevette, a barna pultos lány őt nézi, szemében szomorúság ült.

A barna nő a férfihez lépett. Felnyúlt és megsimogatta a férfi-fiú fejét.

A férfi maga se tudja miért, megölelte a nőt. Olyan jó volt valakihez odabújni, valakihez védelemért odasimulni.

Meleg volt a test, és puha a mell, jó illatú. Boldogan viszonzta a férfikarok szorítását.

Így álltak ott, hosszú percekig.

*

De a nő elrontotta. Megszólalt, de mit mondott?!

Akarta volna mondani, amit a szíve lüktetett, hogy „szeretlek!”, de e helyett egészen mást mondott.

— Küld el azt a nőt! Tönkre tesz, az a rohadt szőke!

A férfi a nőre nézett. Eltolta magától a nőt. A pultos lány dióbarna szemében aggodalom lapult. Érezte, valami rosszat mondott, de mégis ki kellett mondania.

A fiú megrázta a fejét, és ellépett a nőtől, el, mint egy idegentől.

— Nem lehet! — jelentette ki. — Nem, ő... Ezt te sohase értheted meg!

A pultos lány felcsattant, pedig azt is tudta, hogy ezt se szabadna. Most inkább, most inkább türelem kellene, és egészen más szavak.

— Szereted? — visította a nő. — De mit szeretsz te annyira rajta? Cafka az is, mint én!

— Nem tudom — indult az ajtó felé a férfi. — Hagyjál!

— Hagyjalak?

Hirtelen, a nő szava után csend volt. A férfi keze a kilincs felé lendült.

— Én — mondta a nő —, megváltoztam volna miattad! Ő meg — lett éles a hang —, téged változtatott meg!

A férfi kilépett a hidegbe. Latyakos, sáros, a mocsárt idéző idő volt.

Úgy érzi lehúzza, nem csak cipőjét húzza, mert még mindig félcipő volt rajta, ha vastag talpú is, hanem úgy érezte, ahogy a hideg, ahogy a sár lehelete testéig-testébe hatolt, hogy a sár-mocsár már-már őerte nyúl. Húzná! Lehúzza...?

TIZEDIK ÉRINTÉS

A Mester felrántotta szemöldökét, nem szólt, csak beengedte. Aki nem vak, az láthatta, a fiúval nagyon nagy baj van. És...

Szemében van, még nagyobb baj lehet!

Az idős férfi nem kérdezett semmit. Álltak a műteremben, egyikük se akart leülni.

A fiú úgy képzelte, a szobrok, az alkotások vádlón tekintenek rá mindenfelől. És... Nem mert a Mester szemébe nézni, az tudhatná, hogy ellene készült valamire. A jóság ellen, az önzetlenségre válaszul...

TOLVAJ!

Majdnem sírva fakadt. De férfiember nem sír!

— Van pálinkám — szólalt meg a Mester —, házi készítésű, jó erős. És jó bűdös! Megkóstolod?

— Nem! — a fiú maga se ismert a saját hangjára.

A Mester még összébb húzta a szemöldökét.

— Dolgozni akarsz? Már régen láttalak.

A fiú megrázta a fejét:

— Nem! — nyögte. — Nem tudok!

Az idős ember a fiatalember vállára tette a kezét, szigorúan, de igazságos, segítő szándékú atyailag.

— Ülj le! — nyomta egy székbe. — És mond, mond már, mi a baj? Mi bánt? Mert látom, hogy bánt!

— Meg akartam lopni!

— Kit?

A férfi a férfire nézett. A Mester megértette. Nem szólt semmit.

— Útálom magam! — tört ki a fiú. — Gyű-lö-löm! Gyű...

— Vénasszony! — kiáltott fel az idősebb férfi. — Nyöszörgő, sipítózó, tehetetlen öreg vagy, nem én, hanem te! Te, a fiatal! Pénz kell? Mondtam, én adok! Nem, nem alamizsnaként, a munkáért! Ott van — mutatott a sarokba. — Látod? A közös alkotásunk. Te is mennyit segítettél benne, még ide feljártál. És most azt megveszik, azt a szobrot, amibe a te munkád is benne van!

A fiú arca felderült.

— Ez igaz?!

Az öreg Mester megvonta a szája szélét:

— Hát, hazudtam én neked?

— De... de — hebegett a fiú —,én...

Az öreg bólintott:

— Megérdemled!

— Én hiszen azon a szobron alig dolgoztam, én akkor...

— Akkor itt voltál, igen — vágott közbe a Mester. — Itt voltál, és leginkább ezzel segítettél!

— Hogy itt voltam? — nevetett fel a fiú. — Nem értem!

— Majd megérted! Most még nem is értheted! — legyintett az öreg Mester. — A vénkorban nem az a rossz, hogy az ember megvénült, mert hiszen mióta csak megszülettünk, állandóan csak vénülünk, és vénülünk. Jó, lehet, hogy sokáig nem vesszük észre, de attól még mindenki felett eljár az idő! És hogy jönnek a betegségek, csontfájás, meg miegymás? Ugyan már! Beteg lehet sajnos a fiatal is, és az is meghalhat! Mert de kiegyezne, azzal mindenki azt hiszem, ha csak hatvan, vagy hetven felett jönnének a bajok, és mondjuk nyolcvan évig mindenki garantáltan élélhet! De hát... Ez nem így van!

A fiú az öreggel együtt bólintott, tényleg nem így van. De még most se értette, mit akar mondani az öreg.

A Mester szeme megvillant. Életerő volt benne.

— A legrosszabb, hidd el fiam, a vénségben az, hogy az ember többé már nem fiatal! — Nagyon nagy sóhaj. — Nem! És érezheti magát az ember hatvan évesen, vagy

hetven, akármilyen jól, és fiatalosan, mégis elmúlt az elmúlt, elmúlt a fiatalsága végképp! És nem, nem csak a férfierő, vagy az asszonyokban a szépség, hanem elmúlt a kedv is. Nincs már új gondolat, nincs! Hanem csak rutin van. És nincs vágy sem, felfedezni újat, kipróbálni, tenni érte... Pedig ez a művészet! Mindig újat, melyet tenni kell!

Közéjük ereszkedett a csend.

A Mester a fiúra nézett:

— Érted?

— Értem! A fiatalságot hoztam el önhöz!

A Mester bólintott:

— Nem magamért mondom, hogy önző módon magam mellett tartsalak, de neked maradnod kell, neked alkotnod kell, te benned jóval több van, mint amennyit magadból megmutatsz!

A fiúi szemben könny villan meg.

— De...

A Mester bólint:

— A pénz!

A fiú bólint.

A Mester folytatja:

— És a szerelem?

A fiú a mesterére néz.

A Mester megrázza fejét:

— Ez nem a szerelem! Ez csak a test szava!

A fiú erőltetetten felnevet:

— És a pultos lány?

— Az is az volt! — nevetett fel, a fiúval együtt a Mester.

— Akkor hát?

— A szépség ott van tebenned — mondta a Mester. — Csak magadba kell nézni!

— Ha! Vegyem el önmagam, feleségül?

A Mester állhatatosan a fiúra nézett:

— Nem! Hanem vedd el azt a lányt, de csak azt a lányt vedd el, akiben ugyanazt a szépséget látod meg, mint ami ott van tebenned is!

A fiú szíve megdobbant. A Mester úr szavaira egy kép jelent meg előtte. Ő szokott lejárni, vásárolni, és a kis közeli boltban volt egy lány. Vagyis... sok lány volt, és majdnem mindegyik nő fiatal. De ez a lány... Érezte ez más! Szinte mindig a pénztárban ült. És kedves volt, és intelligens, és nem csak a fiúval, hanem másokkal is figyelmes, segítőkész. A fiú ezt megfigyelte, valószínűleg már a legelső alkalommal, de... A lány csúnya volt! Vagyis nem volt valami szép! Kicsit molett, máris molett, szőke, milyen véletlen!, azonban mindehhez szeplőcskék tarkították mindig mosolygós ábrázatát. Az a lány...

A fiú megértette mire gondolt a Mester. És ő a lányra gondolt, a pénztáros lányra a közeli boltból.

A Mester idős volt, bölcs és tapasztalt, nem zavarta a fiút.

Felpattant a fiú, már mosolygott.

— Most mennem kell, de holnap már jövők, és akkor dolgozunk! Megint!

*

— Szerelmes lettem! — jelentette be a fiú.

A lány szeme rándult egyet.

— Nem beléd! — nevetett a srác.

A nő duzzogva elfordult, csinálta, mintha nem is érdekelné az egész. A férfi utána nyúlt.

— Pedig ez most rólad is szól!

A nő elrántotta magát a férfitől.

— Mit akarsz? — a kék szemek nagyon jegesek voltak. És élesek is már, mint valami penge. — Én, most akkor mit tegyek? Szerelmes vagy valami kis... szukácskába! És?!

A fiú felkapta a „vizet”. A nő, ez a nő, már a megismerkedésük óta, valahogy mindig fel tudta bosszantani. Könnyebben, mint más!

— Az a nő igazi nő! Érted? Úrinő, még akkor is, ha dolgozik. És nem egy kis szuka!

A nőnek csak egy gunyoros pillantást kellett a férfira vetni, hogy annak fogai megcsikorduljanak.

— De szerelmes vagy — nevetett a nő. — Szegény kicsim! Behálóztak? Majd elmúlik... ez is!

— Te ebbe ne szólj bele! Ne!

A nő most egy csodálkozó képet mutatott:

— Te kezdtél el róla beszélni, nem én faggattalak!

A férfi lehiggadt. Nagyot szusszant. Pedig tudta, ez az egész beszélgetés nehezebb lesz, mint gondolta. Pedig már amire gondolt... A nő szeme még annál is jegesebb, és hidegebb volt, mint amire számított. És számító is az a női tekintet. Vigyázni kell hát! Látható nyugalommal várta a nő, mit fog majd mondani a férfi. A lakótárs.

— Figyelj, nem akarok veled vitatkozni... — felemelte gyorsan a karját a férfi —, tudom, vitatkoztunk! De azt a legkönnyebb, nem? Inkább most nekünk meg kellene beszélünk ezt az egész dolgot...

A lány közbevágott:

— Nem tudod, mit csinálj vele?! Ő talán, a kis szende szüecske nem rántott úgy magára, mint ahogyan én téged? Hát akkor tudod mit, hajtsd fel a szoknyáját és...

— Most én beszélek! — szólt közbe a férfi. — Neked innen el kell menni!

A két szem találkozott, de nem úgy, mint ezelőtt.

Hallgattak. A lány nagyot nyelt, hogy még a férfi is meghallotta.

— Ide akarod őt hozni? — kérdezte a nő.

— Nem. Ő a szüleivel él, és...

— Hát akkor? Maradhatnák is akkor — a nő hangja kérlelő —, vagy nem?

A fiú szemöldöke a homlokán kötött ki:

— Hogy képzeled?!

A lány kissé zavarban volt, vagy talán csak megjátszotta ezt:

— Nem, nem úgy akarok, akarnék én maradni, mint a szeretőd. Hiszen mi... már, szóval úgysem, régóta már, de...

A fiú megrázta a fejét:

— Ne maradj! Nem maradhatsz! Itt, nem!

— Jó! — fordult el a nő, aztán hirtelen vissza. — De most, csak úgy hirtelen nem mehetek el! Előbb nekem új szállást kell találnom. Hiszen ezt még te is megértheted!

A férfi testébe valami hideg bizonyosság költözött, de a szándéka ellenére azért bólintott:

— De minél előbb keress magadnak valamit!

Ebben maradtak. És minden maradt a régi ben.

*

Megint ment a munka. A terem tő alkotás. Azt a szerelem valahogy előbbre viszi. A szerelem ezt mindig előbbre viszi! Hogy miért van ez? Talán... mert a művész számára a szerelem maga a műzsa. És olyan neki a földi nő csókja, mintha maga a műzsa csókolt volna. Pezsgő, tettekre, új, csodás alkotásokra sarkalló — csók.

És a nő, aki adta?! Az már szinte mindegy. Talán azért is mindegy, mert naiv a művész, ha fiatal, ha öreg. Mindig naiv egy nő közelében az író is, a festő, a zeneszerző, meg a szobrász, mert azt hiszik ők, hogy a földi nő csókja mindig a műzsa csókja maga, a csók, ami az alkotáshoz elengedhetetlenül kell nekik! A műzsa meg természetesen csak is idealizált lehet, ezért is idealizálják ők mindig is, magát a nőt.

Azt kérdezik ez után, hogy milyen volt, milyen lehetett a pénztáros lány a közeli boltból... Nő volt. Az látszott rajta!

És a nőt, tudott az is, a férfi teszi nővé. És mert a férfi ott volt, a nő is mellette kinőiesedett.

Nagyon is nő lett a pénztáros lány.

Eljártak ide-oda. Előbb nem kért, nem követelt, csak a szeme rebbent, az is csodálón, fel a férfire, ki észrevette őt és nem csak a dolgozó nőt a pénztárgép mögött. Aztán, ahogy telt az idő és a viszony egyre bizalmasabb lett, úgy a nő, rájőve, ha kell egy férfinak, méghozzá egy fiatal és délceg férfinak, akkor hát nő, és nem is akármilyen, mármint szerinte, ezek szerint, akkor, nőként már akár akarhat is. Mert hiszen, ahogy a lány

édesanyja, meg a lányregények csak erről szólnak, akar ám „valamit”, persze, hogy akar a nőtől mindig is akar a férfi. Ezért meg, mert hiszen kapitalizmusban élünk, ahol is semmit sem adnak ingyen, még az érzelmeket sem, akkor hát... Hol is tartottam? Ja, a nőnél, szóval a nő is ott tartott éppen, vagyis önmagánál, hogy mert a férfi biztos akarja őt, legalábbis reméli ezt, hogy akarja, tehát ő is akarhat ezért cserében valamit a férfitől. Adott tanácsot néhány munkatársa, minden barátnője, meg a mamája is, hiszen jókislányként megtelefonálta ezt haza is. Addig nem várt, hogy hazaérjen, mert a város másik végében laknak. Addig meg a hír... Ó, a kapitalizmusban az idő az fontos. Az idő, az pénz. Pénz? Ekkor is?

A sok nő összehajolt, és kitanították szépen a kis szeplős leányzót, hogy mit hogyan és mikor tegyen. Vagyis, ha a férfi valamikor is ezt, vagy azt teszi. Meg hogy figyelje a férfi szemét. Az sok mindent elárul. De... ő maga süssse le a szemét, mert az ő szeme is sok mindent elárul. És, minek kell megtudnia annak a férfinak, annak a nőre éhes hímnek, hogy a nő is akarja őt?!

Szóval... Boltos a lány, most ő az árú. Mutassa legjobb formáját, kellesse magát, szép új ruhák, ez is később megtérülő befektetés, ez a csomagolás, de ne legyen még attól kicsomagolás! Előbb kellesse magát. Meg azért ismerkedjenek. Ez is eszébe jutott a nagyinak, mert akkor már ő is ott volt. Ismerje meg a lány a férfit! Ismerje meg, hiszen... Arra gondoltak igen, persze, hogy arra, és egyből, hogyha minden jól megy, és a szerelmes filmekben meg regényekben is csak jól megy minden, akkor együtt fogják leélni a nő meg a férfi az életük.

Összeházasodnak, és kész!

Persze nem mindegy, hogy kivel köti össze életét a lány. Gazdag-e a fiú, vagy a szülei, akik nem-e akarják a fiukat kitagadni? Egyetlen gyerek-e a jövődöbelije, vagy pedig majd az apai örökségen másokkal is kell osztoznia? Milyen tulajdonságai vannak a férfinak, más nőkre is ránéz, na, úgy néz-e rájuk, vagy sem? Mikor

akarta... na, azt, amit akart, előbb, vagy egy kicsit később? És... egyáltalán akarta-e? Mert ha nem... A fiatalembernek milyen barátai vannak? Vannak-e egyáltalán barátai? Azok nem-e idősebb férfiak, ezüst hajjal, sok hajjal, manikűrözött kézzel, meg fodros, rózsaszín inggel? Mert akkor... Erre ne is gondoljunk! Inkább arra, hogy mi a szakmája, biztos-e az állása? Ha meg még tanul, akkor mit tanul... És így tovább, így tovább. Az út egyenes, biztos, házasság lesz!

*

Nem volt hülye a fiú, érezte ezt, már volt hasonló tapasztalata, hisz már egy ideje férfi. Nem, nem volt hát vele semmi baj, révbe akart ő érní, persze, hogy a házasság révébe ő is, de... Korántsem volt mindegy, tudta azt jól, hogy kivel!

Ezzel a lánnyal? A boltos kislánnyal?

Lehet. Talán. Ki tudja? Ki tudná azt megmondani? Így, előre!

A lány viszont, vagy a lány környezete, már nagyon akarta, akarta a házasságot.

A lány elvitte, haza. Vasárnap volt, délután. Bemutatta mamáéknak, aztán a jövő héten, és szintén délután megismertette a barátnőivel is. A mamák mosolyogtak, a barátnők meg vihogtak-vihogtak.

Hová került?! A lányt akarta volna megismerni, de a lányt nem tudta. A lány, mint egy kis, félénk csiga-biga bezárkózott szeplős kis arca csigaházába. Ezt, ezt a nem túl szép, de nem is csúnya lányarcot látta, láthatta a fiú, ami neki nagyon kevés volt.

Érezte pedig, hogy neki is döntenie kell. Döntenie illő, mert minden egyes eltelt nappal mágnesként vonzzák, vonszolják a rév felé, ezzel a lánnyal.

A lány már beleélte magát, már a menyasszonyi ruháról beszéltek egyszer, mikor a fiú is ott volt, otthon, a lány szüleivel.

A fiúban rossz érzés volt, feszengett. Azt hitte eddig, hogy csak a régi, rég elmúlt időkben fogtak a lányok

maguknak, vagy a mamák a lányuknak férjet, így, ahogy most fogják itt őt. Vagy csak ő volt ilyen?!

*

A szülei még mindig nem jelentkeztek. Ő, egy utcai, sok-sok pénzt elnyelő fülkéből telefonált, többször is, de mindig az apja vette fel. És mikor megismerte a fia hangját, nem szólt bele, csak letette.

A fiú már gondolt arra is, hogy megkéri egy barátját, de hát kit ismer ő itt, a fővárosban, annyira, hogy megkérhetné arra, hogy telefonáljon helyette, haza. Vagyis, csak addig telefonáljon az a valaki, még az apja helyett, ki a kagylót mindig felveszi, az édesanyját kérheti. És amikor majd az édes, a drága mama beleszól...

A fiút a sírás kerülgette. Ha pénze lett volna, ment volna haza. De... Talán ha hazament volna, vissza is fordult volna, egyből, mert... Mert nem maradhatott volna, úgy hitte semmi esetre sem otthon, mert ezzel az apja győzött volna.

És, győzni kell-e mindig valakinek?! — kérdem ezt én. De a fiú maradt. Maradt.

Minden maradt a régiben.

Csak a ház kopott, a tél olvadt, az emberek meg öregedtek.

*

A lány, mármint a szeplős pénztáros, már látni akarta volna a fiú szüleit is.

— Én is! Én is látni szeretném már őket! — tört ki erre a fiú. És mivel a lány csak kérdezett, és kérdezett, a fiúnak, bár akkor nem sok kedve volt ehhez, mégis ki kellett tennie magából mindent. Minden gondot, bánatot, ki kellett beszélnie. De... Nem könnyebbült meg. A lány nem értette meg.

Sőt! A fiú apjának adott igazat.

— Ha majd összeházasodunk — mondta ki most, így először, nyíltan a nő —, akkor majd miből fogunk élni? Vagy teszerinted én tartsalak téged el?

A fiú megrázta, vagy inkább csak ingatta, csüggedten lelógó fejét.

— De mit csináljak, mit, hisz munkanélküliség van, és... Én semmihez sem értek!

— De! — mondta a lány, és égtek a szeplői. — Értesz a szoborcsináláshoz! Igen, nagyon is értesz hozzá, és ebben a szakmában már dolgozol is, hiszen te magad mondtad.

— Persze, a Mesterrel együtt szoktunk munkálkodni, de... — kezdte volna lelkesen a srác, hogy mégiscsak megértette őt a nő, viszont az hidegen közbevágott.

— Ne magyarázkodj. Elöttem ne! Téged kihasznál „a te drága jó Mestered”!

Felállt a lány, felállt a férfi is. Egy kis cukrászdában voltak, a megismerkedésük óta, vagyis mióta járni kezdtek egymással, azóta ez a hely volt a törzshelyük. Itt találkoztak, ide mentek, ha együtt akartak lenni. Kettesben a tömegben. Mert a lány a férfi lakására nem, csak azért sem akart felmenni. És, a fiú nem is nagyon hívta a nőt, mert hiszen még, el ne felejtsük, a fiú se felejtette ezt el egy percre se sem, hogy a lakásán még ott van, még mindig ott terpeszkedik a másik nő. Azt mondja, hogy nem talál szállást. Még nem, legalábbis nem megfelelő! És addig marad. Már hetek teltek így el...

— Menjünk! — fogta meg a férfi kezét a nő.

— Ho... hová? — hebegte a fiú, mert hiszen oly határozott volt a nő eddig kis félszeg tekintete.

A lány felkacagott. Már kezében volt a férfi keze, és az irányítás.

— A mesteredhez menjük! Majd én beszélek vele!

*

A Mester végighallgatta, amit a lány mondott, aztán a csendesen kuporgó fiúra vetette tekintetét.

— Ezt, te is így gondolod, vagy...

— Ééénnn...

— Ha dolgozik, fizetést kell néki adni! — szólt közbe, határozott hangon a lány.

Az idős úr bólintott, és a lány szemébe nézett.

— Na persze, minden eladó — egy kis, fájdalmas félmosoly —, eladó a munka is, de akkor eladó — emelkedett meg a hang, és az idős férfi a fiatalemberre nézett —, az én tapasztalatom is! Az én tanításom is! Szóval szerintem — nézett vissza már nyugodtan a Mester a nőre —, drága kisasszony, ez a fiatalember az, aki tartozik nekem! És nem én öneki!

— Ő egy zseni! — mondta ki a lány, de úgy, mint aki maga se hiszi. De, valamit mégis mondani kellett. — Ő már magától is tudta azt, vagyis önmagától, amiről azt hiszi ön, hogy csak maga tanította meg neki!

— Lehet! — bólintott a Mester. — Nagyon is meglehet! De olyan ám az ember, mint a szobor. Kőből áll, önmaga a váza, de a szobrász vésője az, ami műalkotást csinál belőle. A szobrász, aki kivési az alaktalan kőből a tartalmat, ami persze ott van már amúgy is, valóban ott van, valahol benne, a kőben.

— Nem értem! — mondta a lány.

— Pedig egyszerű! — hunyorított a Mester. — Én tanár vagyok, aki ebből a kőből, ebből a fiúból szobrászt faragok! Vagyis... Nem szólsz fiam semmit?! Akkor én azt mondom — megbicsaklott a hang —, hogy szobrászt faragtam volna belőled, barátságból, vagy... Mindegy miért! De ha te, ha ti pénzről beszéltek, mindig is, most is, akkor én azt mondom, hogy pénzért meg én nem tanítok. Se mást, se TÉGED!

Kimondta a Mester. Fájt neki, fájt a fiúnak is.

Felpattant a lány, és kézen fogva, mint egy vezetésre szoruló gyereket, úgy vezette ki a fiút.

*

— Én visszamegyek! — torpant meg már az utcán a fiú.

— Ne butáskodj! — fogta jó erősen a lány a férfi kezét. Nem is lehetett volna gondolni róla, hogy ilyen akarat, elszántság és erő lakozik ebben a nőben.

— De hát a Mester! Tanítóm ő — jajdúlt fel a fiú. — Mi lesz velem nélküle?

A lány megállt, és most végre elengedte a fiú kezét.

— Olyan akarsz lenni, mint ő? — kérdezte a nő.

A fiú lelkesen bólintott.

A lány felnevetett:

— Ez egy vén trotty! Hát nem vetted észre, vak vagy, hogy még ezt se látod, hogy még a papucs is rongyos és lukas volt?! Ilyen, tényleg ilyen akarsz lenni te is?

— Miért — volt nagyon üres belül a fiú —, milyen lehetnék?

— Szobrász! — csillogtak a lány szemei. — Nagy szobrász! Mindig elegáns, és gazdag és híres... És nem lukas papucsot viselő!

A fiú egy bizonytalan mozdulatot tett. Persze, nem volt ő ellene a gazdagságnak, meg a hírnévnek, de ezt eddig tényleg észre se vette, hogy a Mester papucs milyen rongyos és már kilikadt. Ő nem erre figyelt, hanem egészen másra. Eddig. Az emberre, és nem a ruhára...

Visszanézett a fiú a házra, ahol a mester lakott, és most ébredt rá arra is, hogy a műterem mindig is hideg volt. Ilyen akar ő is lenni, tényleg ilyen?

— Gyere — karolt belé a nő és vitte, vitte.

Ő meg engedte. Puha volt a nő, mégis oly kemény.

Érintés volt ez is, a valós világ érintése. Itt minden eladó!

Hiába a tehetség, hiába a nagy művészet, ha lukas a papucs, és hideg a ház.

Erről jutott eszébe a fiúnak, hogy az ő gyomra meg korog.

A lány viszont ott volt mellette, és ez neki valahogy jólesett. Biztonságot nyújtott neki a tudat, hogy ott van mellette a nő, ki vezeti. Belé karolt ő is, visszakarolta a lányt, és már az nem vitte, vezette, hanem együtt mentek. Együtt. El. A fiú határozott.

Távolodtak a háztól, a műtermes háztól.

A Mester utánuk lesett, és nem akart sírni. Könnyet ejteni, mert elment egy tanítvány, az egyetlen, az utolsó tanítvány. Minek ezért sírni?!

Volt még egy kis bor, a dugót kihúzni sokkal nehezebb feladat, mint az értelmetlen könnypocsékolás.

*

— Figyelj! — szólt a fiú.

Ránézett a nő. Szőszke haját arrébb tűrte. Olyan volt az a hang, hogy... Maga se tudná a nő megmondani, hogy miért, de arra a hangra oda kellett figyelnie. Pedig, már régen, nagyon régen nem figyeltek így, igazi figyelemmel egymásra! Talán... így, sohasem!

Nyelt a fiú. Nagyon nézett a nő, a szép, valamikor szép, vagy számára még most is szép, ígésző nő. Nem tudott a lány szemébe nézni. Pedig, most azt kellett. Kellett! Találkozott a két tekintet. De nem úgy, mint régen, mint ezelőtt. Hanem...

Várákozás! Néhány pillanat.

— Sze... Szerelmes vagyok! — bukott ki a szó. Sőhajtott a fiú, végre kimondta, végre megkönnyebbült.

A nő szeme megmerevült.

— Nem beléd! — sietett kimondani a fiú.

A nő tudta ezt. Szemében ott volt a kérdés: most mi lesz?

A fiú lehajtotta fejét. Nem akart a ki nem mondott kérdésre megfelelni. Pedig... A vallomást is csak azért tette — tette volna —, hogy a lányt kimozdítsa, innen. Nem élhetnek, így, tovább, együtt.

Élet volt ez, együtt?

A lány kis kaján mosolyt tett. Érezte már rég ő is, hogy vége, de a hogyan persze nagy kérdés volt nála is. Sőt nála csak igazán! Láthatólag nem akart kiköltözni, feladni ezt a viszonylagos védettség-kényelmet, amit a fiúnál élvezett.

— Az a kis — húzta el a szót a nő —, boltos lány lenne az?

Bólintott a fiú. Olyan gyámoltalannak érezte magát, mintha a tanító néni, a régi-régi tanító néni előtt állana most is. Az is fiatal volt, és szigorú! És abba is szerelmes volt — valamikor, kicsi szívvel —, halálosan. Elérhetetlenül! Talán kár, nagyon kár, hogy ezt a szép szőke nőt, ezt a nem is nőt, számára inkább tüneményt elérte, elérhette valamikor!

— Ismerem — mondta a nő. Hangja tisztán, nyugodtan csendült. Mintha csak beszélgetnének. Két barát. És a tét? — Csinos nő. Csak alacsony. A válladig se ér! Jellegzetes töltött galamb. Megvan tényleg mindene. Te szereted az ilyet? — Kis szünet. — Meg fog majd hizni! Látszik rajta.

A fiú egy türelmetlen mozdulatot tett. Nem a lánya, hanem magára volt mérges. Megint, már megint engedte, hogy a nő irányítson. Bár... engedte ezt, ha észre nem akarta venni, mégis engedte ezt a boltos lánynak is. A mamája is mindig irányította, meg a húga. A papája is irányítani akarta, de neki nem engedte!

Belévágott a fájdalom. Hiányzott a család, hiányzott a szeretet. Pótolni akarta már nagyon az amúgy pótolhatatlant. Akarta — nem kívánta, mint nőt —, hanem akarta, mint embert a kis boltos lányt. Embert, ki megérti végre!

Meg fogja érteni?!

Hitte, itt kell, együtt kell ahhoz a boltos lánnyal laknia. Csakhogy... még mindig itt van ez a másik nő!

— Igaz is, a bolt... — mondta a szőke nő. — A boltról nekem, speciel, nem a kis töltött galambod jut az eszembe, hanem, hogy én már nagyon éhes vagyok! Reggel ettünk utoljára egy kis margarinos kenyeret, ha jól emlékszem. Ebéd nem volt! A vacsora ugyan ez lesz?

Kisuhogott a lány, elvonult a fiú mellett a konyha irányába. A fiú száján már ott volt valami, de a lány támadott.

— Enni akarok! Gondolom te is! Együk meg az asztalt talán?

A konyhába belépve nagy rendetlenség fogadta őket. A szokott, az utóbbi időben már szinte állandó rendetlenség. A lány semmivel se törődött, csak önmagával. A fiú meg már miért törődött volna a lánnyal?!

Mosatlan tényérok az asztalon, ettek is, mutatja ez, valamikor. Mosatlan edény, már büdös, a mosogatóban. Hever, mint valami roncs. A lány koszos zoknij a egyik széken. A fiú nem nyúl hozzá. Minek? Utálkozik, de leül, ülnie kell, hát csak felfordítja a széket, hogy a zokni a földre kerül.

— Ülsz itt, és nem dolgozol, te szerencsétlen szar!

— Te mit csinálsz? — kérdezett vissza egészen nyugodtan a fiú.

— Én tanulok, és nem dolgozom, vagyis nekem az a munkám!

— Én is tanulok, és nekem is most az a legfontosabb!

— Teee?! — hördült ki a megjátszott indulat a nőből. — Mi lesz belőled, te?!

— Ember! — mondta a fiú, és felállt. — Az az ember, aki most nagyon összeveszik veled, és...

Nem fejezhette be, mert a lány gyorsan közbevágtott:

— Nekem jogom van! Én neked a testem adom...

Most a fiú vágott közbe. Nyelve, tekintete éles volt. Sebet akart ejteni, most nagyon.

— Adtad! Adtad a tested drágám! De már nem adod, és nem is kell!

A lány a férfire meredt. Gondolkodott, sírjon, vagy inkább gúnyosan nevéssen. Egyiket se tette, szerencséire.

— Így váljunk el? — kérdezte a nő aztán. Olyan védtelen, olyan sebezhető volt így, lehajtott fejjel, arcába bukó angyal szőke hajjal. — Talán... — jött ki a nő hajsátra alól —, meg akarsz verni? Verni is akarsz talán?!

Megrázta a fiú a fejét, és már majdnem mozdult, hogy a nőhöz lépjen. De megállt a konyha közepén, meg,

mégis. Pedig a nő már sírt. De a férfi már tapasztalt volt, e nő tette azzá!

— Már holnap el kell menned! — jelentette ki a fiú.

Felnézett a lány, eltúrta a haját, kitörülte szeméből a könnyeket.

— Azért — kérdezte sirástól rekedten —, adsz még ma vacsit? Nekem... nincsen semmi pénzem!

Már a fiú száján volt, hogy nem kellene minden pénzéd a szerre költened, de... Nem mondott semmit. Megnézte a polcot. Tényleg nem volt benne semmi, vagyis szinte semmi sem. Csak még a tegnapi, nem is, hanem tegnap előtt vették — hiszen alig ettek, ehettek — kenyér maradéka.

Száraz volt a kenyér, a maradék élet, száraz, mint számukra maga az élet. És oly üres. Bár benne még ott volt azért a bél, rájuk nézett a csonttá száradt héj-máz alól a remény.

*

Azt ették, némán ettek. Roszogott foguk alatt a száraz kenyér. Hozzá vizet ittak, csapvizet. Szerencsére az itt még errefelé iható! Mert, ha még az ivóvizet is a boltban kellene palackban venniük...!

A víz meglágyította a szájban a kenyeret, az ehetővé lett. Hozzá még a fiú — milyen csoda! — két szem hagymát, nem nagyot, gerezdnyit, szinte, mint egy-egy fokhagyma, akkora vöröshagymát talált. Így már legalább lett is íze az ételnek. Hogy milyen íze?

Szegénység íze, bűze, reménytelenség dohsgaza volt ott velük. Társukká lett. Üvöltött volna legszívesebben a fiú.

Csendben ettek, megették a hagymácskákat és a kenyeret.

Legalább... legalább nem korgó gyomorral feküdnek le.

Lefeküdtek mind a ketten, hisz már besötétült körülöttük, lámpát meg nem akartak kapcsolni. Az is pénz, sok pénz! Legalábbis a nagyon szegénynek. Nem volt vigasz, hogy itt, ebben az utcában szinte csak ugyan ilyenek éltek. Sokan sok gyerekekkel.

Ők meg... Két fiatal, aki még magáról se tudott gondoskodni!

Persze, a lány életében a szer, a bódító valami volt minden rossz! Fogjunk rá hát mindent arra!

*

... A száj íze rossz! 2-szeresen az. A hagyma, méghozzá üres kenyérrel, megtette a maga hatását. Száraz, keserű a szíj íz tőle. És a szájíze? Keserű az is! Képletesen is. Mindenhogy. Minden keserű! Minden! Már itt neki minden!

Fel kellett kelni. Felkelni kellett. A lány odalent?

Hallgatózott a férfi. El se hiszi, hogy lent van, lent lehet, mert lent volt egy lány. Együtt éltek! Mondaná ezt mindenki. De vajon így mondják, így akarják mondani ezt ők is? Ezt az... Hány napig, hétig, hónapok óta tartott már ez az állapot? Amikor a lány, a kis törékeny, akkor még olyan esetlen, sebezhető, törékenynek látszó szóke nő belépett... A kocsmába? Nem, hanem sokkal inkább a férfi életébe!

És az óta? Itt volt! Most meg? Elmegy!

Jó volt, hogy volt? Kitudja! Jó hogy megy?

A fiú nagyot nyelt.

Fájdalom volt a lánnyal élni, de fájdalom az is, most tudni, hogy a nő elmegy. Ő küldte el, a lánynak mennie kell, mégis fáj, neki.

Minden elmúlás, minden vég fájdalmas! Még akkor is, ha ami ma itt végetér, az korántsem volt jó!

És...

Felült a fiú. Ami következni fog? Arra gondolt. Tudta, belsejében érezte, hogy jön majd nő e házba, e lakásba, nem is sokkal majd azután, hogy ez a másik távozik. Akkor meg? Mi itt a baj?

A baj az élet?!

Az élet jó! Csak...

Nagy lent a csend. Elment már, elment már talán, összepakolt és elment a lány mikor ő még fent aludt, és

nem is szólt fel neki. Búcsú nélkül elment?! Elmehetett?! Ennyire rossz volt itt neki?! Pedig...

Kiugrott a fiú az ágyból. Nem csak már a rossz, a keserű szájíz és száj íz, hanem már valami más is volt ott a torkában.

Úgy ahogy volt, egy szál pizsamában, mezítláb leszaladt a recsegő falépcsőn, amely fentről, a galériáról levezetett.

Kis híján... Kis híján kiáltott.

A lány hogy itt hagyta volna? Így hagyta volna itt?!

De... A lány ágya feltúrva. Igaz, ez nem jelentett, jelenthetett semmit. Mivel a nő, a magára régente annyit adó nő már régen is rendetlen volt. Mindent szana-szét hagyott. És az ágyát sohasem vetette be. Az utóbbi időben, az utóbbi nagyon hosszú időben meg már egyenesen disznóólt csinált, vagyis igyekezett csinálni a kis szőkeség a lakásból. Pedig a nők mondják a férfiakról, hogy rendetlenek!

A fiú nem tudta miben reménykedik, sőt, még csak azt se tudta mit akar.

Az ágyba túrt. A nő testének illatát megérezte, és meg a langymeleget. A nő nem is olyan rég kelhetett ki az ágyból. Akkor hát? Akkor mi van?!

Mint a kutya, mely szagot kapott, mint a... Mint a mi?! Mindegy hogy és mindegy miért, de kivágtatott a nagyhelyiségből a férfi. Benyitott a konyhába, hitte-remélte ott lesz a nő, de nem volt ott senki.

Valami zaj, valami zaj volt... Az előbb, de mi? De honnan?

Nem gondolkozott, nem látott, csak miért nem látta a nőt?! Miért nem láthatja utoljára... Utoljára!

Még egy helyiség volt! A nem mellékes mellékhelyiség. Kéz a kilincsen. Benyit!

A lány előtte áll. Nem sikít, csak mosolyog. Még csak egy aprócska meglepetés sincs az arcán. Az arcon, mely frissen zuhanyozva, csapzott-vizes hajjal olyan, mint egy kis... Nem az! Hanem, mint egy angyal!

Tudta már a fiú, most döbbsen csak rá, hogy tudja, miért tudott ebbe a lányba, ebbe az arcba, ebbe a testbe... Belekellett szeretni!

A nő az arcát törölgette egy kis törölközővel, és még csak meg sem kísérelte eltakarni magát. Tudta magáról jól, hogy milyen jól néz ki!

A fiú szeme a gyönyörű és kendőzetlen nőtestre tapadt.

Álltak ott, egymással szemben.

„— Milyen lehet a kis kerek, és nagyon szeplős arcú boltos kislány? Milyen lehet így — villant a férfiagyba. — Így, meztelenül?! Talán... Talán egész teste — megborzongott ebbe — talán annak a másik lánynak az egész teste, mindenhol a teste szeplő borította?

A férfiremegést félreértette, vagy jól értette, vagy hogy értette a lány, a nő, a profi, ki tudja, mégis most elfordult. No nem nagyon, csak egy félfordulatot tett. Teste így is látszott, teste így is tökéletes volt.

— Hallom, kerestél! — búgott a hang. Hogy milyen hangja volt a lánynak, ó, milyen mikor ezt akarta!

A fiú nyelt, nem felelt, megigézetten figyelt. Lénye a nőre tapadt. Az felnevetett.

— Hát itt vagyok! — kacagott fel a lány. — Megtaláltál, látod! Láthatsz!

Kis csend. Vagyis majdnem csend. A csap, mint mindig, most is csepegett.

Csöpp. Csöpp.

Szív! Szív! Dobbanás.

Lélegzet. Amekkora lélegzetet a férfi akkor vett...

A lány hátravetette a fejét. Hajából csöpögött, szóródott a mozdulatra szerte szét a sok kis gyöngyszerű vízcsepp. Szép volt, nagyon szép. Hogy mi szép? Minden! A perc.

Hattyúnyaka volt a lánynak... Talán minden nőnek az van? De ennek a lánynak nagyon hattyúnyaka volt.

A férfi nyelt.

A hattyú is egy gyönyörű, de gonosz, gyilkos állat. Ezt kevesen tudják róla. Kevesen akarják tudni! A fiú viszont tudta!

A lány szeme rávillant.

— Ne izgult, elmegyek!

— Így? — csak ennyire volt képes a fiú. A nő testét nézte, már és mindig, újult erővel.

A lány végre meguntta ezt. Vagy dehogy unta, csak csupán ez is a stratégia része volt?

— Felöltöznék, ha nem haragszol! — csattant a női hang. — És ne izgulj, nem kell közben itt lenned, nem lopok el semmit sem a te tulajdonaidd közül!

A fiú megértette, behúzta maga mögött az ajtót. Megértette, behúzta maga mögött a lakásajtót is.

Elment, ott hagyta a nőnek a lakást, pakoljon, csináljon ott, amit akar, aztán menjen.

Búcsú?! Itt már minek!

Azért mégis fáj! Férfi volt, hát nem ment vissza. Elhatározta, magában szentül el, hogy már csak akkor megy majd vissza, ha már a nő biztos nem lesz ott. Otthon!

*

Aztán mégis visszament! Pizsamában, mezítláb volt. Kész tüdőgyulladás, és ott van még az erkölcsrendészet is!

Visszasietett, felöltözött.

Kifelé menet a lányba ütközött. A nőn még most sem volt semmi. Még már az az egy szál törülköző sem volt nála, ami előbb még a kezében volt.

— Hova mész? — állt a csupasz test a fiú elé.

Félretolta a férfi, vagy nem is tolt, hisz óvakodott hozzá érni, hát csak elsiklott a test mellett, kifelé.

— Elmegyek! Te mondtad, most én mondom, megbízom benned, vigyed, ami a tiéd, én ellenőrizni nem akarlak!

— Na, ne hülyéskedj már! — nyúlt utána a lány, de elkapni nem volt képes a kifelé vágatót.

A fiú gyors volt, bevágta maga mögött az ajtót.

*

Mintha káromkodott volna a nő, hosszan és cifrán. De ezt már az ajtó felfogta.

Odakint a hideg fogadta. A tegnapi latyak mára jéggé fagyott. Tegnap még le-le húzta a fiút a sár, most meg majd elbukott, úgy csúszott az útja előtt minden.

De hát ő merre is megy? Merre tart? Tarthat...

Ment valamerre. Óvatosan haladt, el ne essen. A lába elé nézett. Meddig köszált, mióta köszál? Az óráját is elfelejtette magával vinni!

Nem, még nem mehet haza! Még biztosan nem!

A következő sarkon egy lépcső torpant elé. Bevágódott a lépcső egészen a járdába, minden gyalogos elé. A kopott, úgy látszott kissé csúszós lépcsőfokok a mélybe vezettek.

A fiú lenézett. Sötét, titok, és valami kis fényecske pilácsolt felé.

Maga se tudja miért, leindult. Még korlát is volt, hát elég gyorsan és biztosan lebotorkált.

Kis csengő csilingelt az ajtónyitásra. Odalent egy antikvárium volt.

— Tessék! Tessék csak beljebb jönni! — készségeskedett a használtkönyv-kereskedő.

Kicsit füst volt. A vaskályhát éppen most rakta meg a hajlott hátú kereskedő... könyvekkel.

Az antikvárium a megunt könyvek temetője, ahonnan egyes könyveknek van, másoknak ezek szerint nincs, nem lehet feltámadás!

— Parancsoljon — sündörgött oda a hajlott hátú —, mit parancsol az úr?!

— Se... semmit — nyögte a fiú. — Csak úgy, körbe néznék!

A használtkönyv-árus némán, de nagyon is teátrális mozdulattal körbemutatott.

A kicsiny pincehelyiség minden részét megtöltötték a polcok. Csak azon az egy helyen nem volt polc, és rajta könyvek, ahol a kályha állt. A kályha inkább füstölt, mint meleget adott. Bent mégis sokkal kellemesebb volt, mint odakint a nagy hidegben. Jó volt a fiúnak egy kicsit

a fáradt tagjait megmelegíteni. Ezt azonban feltűnés nélkül csak úgy tehette, ha úgy csinál, mintha tényleg a könyvek érdekelnék. Vagyis... érdekelték is a könyvek. Csakhogy... pénze az nem volt! Még ételre, még fűtésre sem, nemhogy könyvre!

A kereskedő dülledt szeme nézte, nem-e fog lopni? A fiú kezét hátratette, és böngészgetni kezdte a könyvcímeket.

Volt ott minden, útleírás, szerelmes regény, kötelező olvasmány meg... Megtorpant. Egy nem túl vastag könyv. Tovább is lépett volna, de a könyv másodszor is megállította. Visszalépett, elszakadni a könyvtől, attól a könyvtől nem tudott.

Kihúzta, kézbe vette.

A könyv nem volt túl vastag, és látszólag nem is volt rajta semmi különös. Csakhogy a címe...

A címe ez volt: Életem Picassóval.

TIZENEGYEDIK ÉRINTÉS

Gyengéden fogta, érintette a könyvet. Birtokolni akart! Akart!
— Az aztán egy jó könyv! — pattintotta szét a fiú és a könyv között létrejött burkot a kereskedő.
A fiú a férfira meredt.

— Vegye meg! Higgye el, jó könyv ez!

A fiú ajkán egy kis mosoly:
— Olvasta már?
— Nem én! De biztosan jó lehet, ha magának tetszik!
A fiúszájról eltűnt a mosoly.
— Nincs nekem erre — már majdnem kimondta, se semmire — pénzem!
A könyv a kézből visszakerült a polcra. A többi poros, régi, kopott, elárvult könyv közé.
— Nincs önnél pénz? — lépett a fiúhoz, vagy inkább a fiú elé a férfi. Na, ha végre már egy vevő betévedt, üres kézzel ki ne menjen!
— Nincs pénzem! — ismételte meg a fiú és menni akart. Zavarban volt, szégyellte magát, minek jön könyvet nézni, ha venni nem tud, minek?!
A férfi, a düledt szemű könyvkereskedő már nyíltan a fiú elé állt.
— Semennyi sincs önnél?! — tette fel a kereskedő a kérdést, agresszívan.
A fiú megrázta a fejét.
A férfi végigmérte a fiút.
— Te nem vagy csavargó!
A fiú felkapta a fejét.
— Nem, persze, hogy nem!

— Hát akkor, ha nincs pénzed könyvet venni, akkor miért jöttél be? — a kereskedő már megint vigyorgott. Behízलगően. (Legalábbis erről az undok vigyorról nagyon azt hihette, hogy ezzel bárkinek is képes lenne hízelegni!) — Biztos, ugye biztos csak most nincs nálad... ööö, önnél uram ennyi pénz! Vagy... — szűkültek össze a kereskedőszemek —, talán alkudozni akar az úr?! Nálam, nálam nincs alku!

A fiú megrázta a fejét. Már elege volt ebből az egészből, már tényleg menni akart.

— Nem, nem akarok alkudozni!

— Dehogyan nem! — ragadta meg a kereskedő a fiút. — Odaadom — sügta, mint valami titkot —, fél áron! Oda! Oda, had vigye!

— Nincs pénzem! — kiáltotta a fiú, hogy végre megértse a férfi.

A férfi pillogott:

— Annyi sincs... a fele árra sincs?

— Semmi sincs! — mondta ki a fiú, és szinte már menekült... volna. A férfi viszont nem engedte.

— Mit csinált — kérdezte a kereskedő — Mit csináltál — tegezte már megint le —, hogy nincs semmi pénzed? He? Szüksz, vagy munkanélküli vagy?

— AZ! — mondta a fiú, hisz ez valahogy igaz is volt.

Elengedte a kereskedő. Arcára volt írva, nem lesz ma üzlet.

— Kár!

A fiú bólintott, és már végre, hogy a férfi elengedte, ment volna, de a férfi még utána szólt:

— És, mi a szakmád?

— Miért? — nézett vissza a fiú.

— Csak — rántotta meg a vállát a férfi. — Mert ha szobafestő lennél, fusiban csinálhatnál itt egy két dolgot!

— Nem festő vagyok!

— Hanem?

Már majdnem azt mondta a fiú, hogy ő szobrász, de hát szobrász ő egyáltalán, ezért azt mondta inkább, hogy ő:

— Kőfaragó!

— Aha! — bölintott a kereskedő, mint aki érti. — Sírköveket csináltál?! Pedig az jól megy!

— Nem, én nem sírköveket faragok, hanem...

— Hanem?

— Hanem szobrokat! Azokat készíték!

— Akkor — derült fel hirtelen a kereskedő arca — te művész vagy! Pajtikám, ezt nevezem! Miért nem mondtad ezt már az előbb?! Nincs itt semmi baj! Nincs!

A fiú már nem lépett ki az üzletből, hanem kíváncsian vissza, beljebb lépett. Vajon mit akarhat tőle, egy szobrásztól ez a kereskedő?

— Csinálhatnál nekem... — harapta be ajkát mohón a kereskedő.

— Szobrokat? — reménykedett a fiú, hogy végre, VÉGRE megbízást kap.

— Azt! — vágta rá a kereskedő. — Akkor azért érdeklödsz te a művészeti könyvek iránt. Egyből láttam én azt, hogy nem vagy te cimbi akárki!

A fiú reménykedve állt. A kereskedő a polchoz lépett, és előkereste az előbb még a kézben lévő könyvet.

— Tessék! — nyomta a fiú kezébe a könyvet. — Fogadd el ezt a Picassós művet, tőlem, ajándéku!

— De hát — hebegett a fiú. — Miért?

A kereskedő oldalra billentette a fejét.

— Majd te is adsz nekem ajándékot.

— Mit? — lépett hátrébb a fiú.

— Mit, mit? Hülye kérdés! Szobrokat!

A fiú megkönnyebbült, de csak egy kicsit.

— Egy könyvért, cserében nem is egy, hanem egyenesen több szobrot is?!

A kereskedő vigyorgott:

— Persze, persze, nem egy könyvért egy vagy több szobrot, hanem... mondjuk húsz ilyen árú, mint ez itt, szóval könyvért három szobrot. Kicsi szobrot! Jó?!

— Nem lesz jó! — nevetett fel a fiú. — A kő, még a közönséges kő is, nemhogy a márvány, az nagyon drága!

Már az alapanyag ára se telik ki azt hiszem húsznyi könyvből!

— Akkor — pillogott a könyves — csinálja gipszből!

— A szobrokat?

— Azt! Azt! Megegyeztünk?

— Meg, de... — húzta el a szót a fiú —, inkább nekem pénz kellene és nem könyvek. Bár szeretem a könyveket, csakhogy a könyveket nem lehet megenni. Legyen hát a bérem annak a húsz könyvnek az ára inkább!

— Húsznyi? — nézett nagyot a kereskedő.

— Húsznyi! És még mindig nagyon gáláns voltam! Mert ez, elhiheti, baráti ár, három szoborért.

— Nem nagy szobor... szobrokról van szó... Na, jó! Legyen készpénz, de csak mikor már megvannak a szobrok.

A fiú megrázta a fejét:

— A fele kell előre! A költségekre. Ez így szokás.

A kereskedőagy forgott egy sort.

— Rendben, de... nem húsz, csak tíz könyvnyi árat fizetek!

— Nem uzsorás volt véletlenül ön, az előző életében kedves megrendelőm?

— Nem, dehogy! Útálok én minden bankárt!

— Na, jó! — nevetett a fiú, hisz a pénz, ha nem is sok végre mégis pénz volt. Pénzt kaphat, de miért is? — És, nem is mondta még, milyen szobrokat parancsol?

— Kicsiket, úgy ekkorákat — mutatott a kereskedő egy fél méteres nagyságot.

— Akkorát? Hisz az egy egész nagy szobor!

— Lehet nagy, de vékony!

— Mit akar maga tőlem?

— Mondom már, csináljon nekem gipszből szobrot, de ám élethűt, mert másért nem fizetek, szóval olyan szobrok kelljenek nekem amibe, ha majd látja az ember beleharapna, legszívesebben.

— Mit?! Mi... mit akar, milyen szobrot készítek én önnek? Én olyat...

— Persze, hogy tud, hisz látott már olyat! Biztos sokat! Néhány kolbászról lenne szó! Szépről, gusztusosról, hosszúról is, meg mondjuk egy feltekertről. Ha-ha, de jó hecc lesz! De jó! Gipszkolbászokat adok majd a vendégeimnek!

— Gipszkolbász?

— Aha! Hármát, ekkorát — mutatta meg a kívánt méretet megint a kereskedő. — És, mikorra lesz kész? Remélem, hétvégére igazán megtudja majd csinálni!

A fiú, a reményteljes szobrásztanuló nyelt egyet:

— Meg tudom csinálni!

A férfi a fiúval kezét rázott.

— És az előleg? — kérdezte a fiú.

— Az anyagra kell?

— Arra!

— Akkor... Jöjjön vissza úgy egy óra múlva, addig én majd veszek gipszet, amennyi kell! Jó?!

A fiú már tényleg kifelé ment.

— A könyvet — szolt utána a kereskedő —, azt tényleg ráadásnak adtam. Annak ára nincs benne az egyességben! Jó olvasást, és majd jó munkát is, nekem! He-he! Ha-ha! Hó, de jó hecc lesz, jó!

A fiú, kezében a könyvvel, mint egy alvajáró, úgy indult el visszafelé.

TIZENKETTEDIK ÉRINTÉS

Mikor visszatért, a lány még ott volt. Sete-sután billeget az egyik lábáról a másikra a nő. Mellette a cuccai, a két, kis szerencsétlen csomag már láthatóan útra készen volt. De, és az is nagyon jól látható volt, hogy a nő is készül valamire.
— Hát te? — csodálkozott a férfi.

*A szőkeség lehajtotta a fejét, majd
felnézett, a szép kék szem egyenesen a
férfiszembe.*

— Hát én — suttogetta —, nem akartam csak úgy elmenni tőled. Búcsú nélkül. Hiszen... mégiscsak együtt... voltunk, valahogy, valameddig.

A fiú nem tudta mit mondjon. Álltak. Nem mozdultak.

Valaki nagy zajjal becsapta odalent a kaput. Összerezzentek, mind a ketten.

— Hát jó — mondta a fiú. — Menjél!

Ez úgy hangzott, mint egy örök elbocsátás, mert hát az is volt.

A lány megértette, mégis, vagy éppen ezért másfelé nézett. Keze a csomagjai felé nyúlt, de közben a szeme magakadt a fiú kezében tartott könyvön.

— És ez mi? — kérdezte a nő, és kiegyenesedve a fiúra függesztette a szemét.

— Ez... — nézett a könyvre a fiú is. — Picassóról szól. Azt hiszem, ahogy az ismertetőjét elolvastam, az élettársa, a szerelme, vagy ki írta le, hogy ő, és mások hogyan látták a nagy művészt.

A lány száján kis mosoly tűnt fel.

— Nagy leszel te is! Meglásd! Egyszer még büszke leszek én is erre az együtt töltött néhány hétre, elmúlt hónapocskára.

Bólintott a fiú. Bólintani kellett.

A lány, kezében útra készen a csomagokkal előre lépett. Közel voltak. A fiú nem mozdult. A lány hogyan menjen így ki mellette?

A nő felpipiskedett. Lábujjhegyre, mint egy kislány. Pedig nagyon is nagylány volt ő, a kis, olyan angyali székeség. A fiú most vette csak észre, vagy talán most akarta észrevenni, hogy a lány nem is volt olyan magas, mint gondolta. De... A nő így is elérte a száját. Felért addig, különösen, hogy a fiú is engedelmesen lehajolt.

Pici csók volt!

Édes-keserű-múló-savanyú-rövid?! Ez mind?!

Arrébb lépett a nő, és máris lépett kifelé.

A fiú meg csak állt és utána nézett.

Nézte, ahogy a nő elmegy.

*

...Jött egy más nő, a kis kereskedő. A szöszkés, vagy inkább seszínű hajú lány pufók kis arcát a fiúéhoz nyomta, és megpuszilta. Nem csók volt ez, mert ők még sohase csókolóztak.

A lány lelkes volt, egészen kipirult.

— Képzeld, találtam neked egy jó kis munkát! Pénzt fogsz keresni, jó sokat!

A fiú meghökkent, a lány tovább mesélt.

— Nálunk a boltban kitettek egy srácot, a helyére téged, ha még most, azonnal lejössz velem, akkor felvennének. Persze erről végülis nem én döntök, hanem a főnök. Az nagyon kedves ember, szeretem, mintha a papám lenne, és ő is úgy szeret engem. Na — fogta meg a fiú kezét a nő —, gyere már! Gyere!

A fiú ellenállt. Sohase szerette, ha rángatják. Se ha képletesen, de még jobban nem, ha ténylegesen is ezt teszik.

— Mi lenne az a munka? Én nem vagyok kereskedő!

A lány szeme kikerekedett.

— A kereskedő az szakmunka kérlek! Persze, hogy nem kereskedő leszel, mint én, hanem csak az árut fogod pakolni!

— Segédmunkás legyek?!

— Az is kell, de végre lesz munkád! Érted?

— Értem! Trógeroljak az érettségimmel!

A lány hangja felcsattant:

— Szart se érsz te az érettséggel! A jó szakmunka az többet ér. Láthatod, ez a világ!

— Akkor ez nem jó világ! — Fordult el a fiú, vissza a lakás belseje felé. — Az ilyen világ nekem nem kell! Különben is dolgom van...

— Mi dolgod? Munka?!

— Persze, szobrokat kell készítenem!

— Mennyiért? — kérdezte a nő.

A fiú megmondta. A lány felnevetett. Ideges, erőltetett nevetéssel.

— Na, ne viccelj már — mondta a boltos lány. — Ha még folyamatosan is kellene termelned valami baromnak a gipszkolbászkákat, akkor se élnél meg abból! Amit meg én kínálok neked — halkította le magát a nő —, az mégiscsak biztosabb! Munka az is, és pénzt lehet keresni vele!

— NEM KELL! — ropogott a férfihang.

— Miért nem? — makacskodott a nő.

— Hát süket vagy, hát sohase figyeltél rám?! Én szobrász vagyok, itt belül — mutatott a szívére a fiú —, már kész szobrász, és azt akarom, hogy a világ is ezt elhiggye nekem. Ehhez idő kell! De ez akarok lenni, és nem egy kis boltban egy kis tróger!

A lány szeme megvillant, aztán könnyfátyolos lett. Elfordult a nő, el a férfitől.

— Te menthetetlen vagy! — szipogta a boltos lány. — Tudod?!

Bólintott a fiú.

— Tudom, és remélem is, hogy már menthetetlenül szobrász vagyok! Csak azért is!

A lány egy szó nélkül tovább fordult, az ajtó felé, és kiment.

A fiút a mai napon már két nő hagyta el!

*

Azért a kedve a fiút nem hagyta el. Mármint a munkakedve, és még fűtyörészett is hozzá, csinálta, mintha jó kedve is lenne. Amikor baj érte, máskor is így csinált, nem engedte a sorsnak legyőzni őmagát.

A sarokba vetett nejlonzsákból agyagot vett elő, törte, zúzta, porította, hogy majd a szobor jó legyen!

Csakhogy... Megállt kezében az idő, a percből órává érő munka, mert hiszen belévágott a felismerés, miszerint mit is csinál most ő?! Kell neki ez, gyúrni a sáragyagot, mert hiszen nem ez lenne a dolga, nem ezt kell, mert végre kell valamit csinálnia! Hanem? Szobrokat rendeltek nála, kommersz szobrokat, szinte-szinte már nem is szobrokat, de az antikvárius mégiscsak rendelt valamit. És, fizetni is fog, úgy ígérte!

Lekell mennie az antikváriushoz, ki azt ígérte, gipszet is ad neki. Neki nem kell venni, csak a munkát adja. A tehetséget. A megfizethetőt! A meg nem fizethetőt?

Mert mennyit kap mindezért?! Röhej! A legnagyobb mégis az, hogy neki mégiscsak kell az a munka, mert munka, szobrászi feladat, és mégiscsak valami. Legalább ezt, ilyen semmit, ilyen röhejt, ilyen kommersz, ilyen giccset hozzon össze, ha ezt megfizetik. Mást meg? Mást meg eddig semmit!

De máris elhatározta, hogy tovább aztán ilyen nem! Semmi pénzért. Röhejest, nem művészt, olyat, amit szégyellni fog, mert szégyellnie kell majd, többet nem csinál. De mert valahol mindent el kell kezdeni, hát miért ne kezdhetné itt? Ilyen röhejes, ilyen giccses valamivel, nem is szoborral?

Ha már a kezdésnél tart, tovább gyúrta elgondolkozón a kezébe fogott agyagot. Mert, hogy is kell elkezdni, a feladatot teljesíteni? A feladat az, hogy fabrikáljon, gipszből öntsön egynéhány ételfélét, sonkát, kolbászt,

meg mifélet. Biztos húsvétkor akar a jó antikos megtéveszteni egynéhány már részegeket. Harapjon bele ebbe a kolbászba, majd beletörik a foga!

Szégyellte magát, ez hülyeség! De ha fizetnek érte... És különben is feladat, nehéz feladat! Mikor látott ő sonkát, kolbászt, utoljára?!

Ma még nem is evett!

Enni mikor fog? Ha enni akar, dolgozni kell!

Agyagból kezdte megformázni a sonkát, kolbászt, művészien. Aztán... nem művészien, hanem élethűen! Azt kell csinálni, amit a megrendelő, a fizető kér, ha ő enni akar. Ha élni akar!

Szobrászként élni... Sóhajt. Nehéz!

Mikor készen lettek az agyagkolbászok és a sonka, megnézte, jól megnézte, minden oldalról, többször is, neki tetszett. Remélte, tetszeni fog a megrendelőnek is.

Várt, hogy egy kissé megszáradjon az agyag, mikor már szállítható, mert úgy gondolta, a lehető legbiztosabb, ha a mintát az antikosnak megmutatja. Ha ez tetszik neki, tetszeni fog majd neki a gipszváltozat is!

Kezet mosott, vizet ivott, legalább az legyen benne. A szobrok — szobrok? — még nem voltak szállíthatók, még kellett egy kis idő. Hideg volt a lakásban, egész hideg.

Leül. Hova? Az ágyra, az összetúrt ágyra, hol eddig a lány tanyázott. Érezte még illatát. Beléivódott, az ágyneműbe, az ágyba, a lakásba, a... Szívében is ott volt?!

Hessegette. Inkább felkelt és egy székre ült. De így meg az ágyra látott, éppen. Megfordult, de így is az ágyat látta. Aztán már dühösen a fal felé fordult, így már végre a málló festéket láthatta, de az ágyat, a nő ágyát így is érezte. Érezni fogja!

Felpattant. Mennie kell! Menekülni...?

Nem akart gondolkozni, nem akart semmire sem gondolni. Csak menni.

Egy kartondobozt kerített, a konyhában egy sarokban volt olyan, abból a korból, mikor még ettek. A dobozba,

melyben régen kuglóf volt, most az alkotás, az a már megszáradt agyag valami éppen belefért.

Beletette, eldugta, elrejtette.

Kabátot vett, és kézben a dobozzal ment.

Vissza nem akart nézni, úgy érezte a lány még ott van. Az ágyon, meztelenül, mint máskor, mint akkor, mikor még fizették a fűtést. És akkor, mikor még minden más volt! Minden. Ők is?!

Hívogatta a kép, szirén! Hívogatta a múlt. Elmúlt!

Bevágta az ajtót, és jól kulcsra zárta. Nem hogy rabló ne törjön be és elvigyen valamit, valami szegényes lomot, hanem...

Mindegy!

*Leszaladt. Kint szép volt, már tavaszi szép
az ég.*

*Úgy érezte a fiú, úgy érezte végre, hogy
neki kék.*

TIZENHARMADIK ÉRINTÉS

...**S**zívdobogás. Mint valami szerelem!
Vajon hogy fog tetszeni neki?
Nem, nem ő! Persze..., hanem a munkája. De ez most nagyon fontos!
Életbevágó?

Hülyeség! Az élet azért fontosabb. A

legfontosabb. Vagy... csak az alap.

Ezért fontos. Aki eldobja magától, az a lehetőséget is elveti. Elveti, hogy ha eddig nem is, a későbbiekben azért (ha nem is minden), de valami sikerülhet. Neki is!

Reménykedett.

Reménykedni kell!

Miért gondol erre, az életre, a művészetre? Arra, hogy a művész számára a művészet az élet, és az élet a művészet?! De hát művészet-e az, amit csinál?! Amit most csinált? Még nem fejezte be, hát csinálni fog?

Néhány becsapós, poén szobor, nála a dobozban, zörög. Mint mellében a szív. Azért... azért ez a megrendelés, ha nem is nagydolog, ha nem is igazán művészi dolog, mégis már-már valami olyasmi, számára nagyon nagydolog, mert... az első. Az első megrendelés!

A pirosnál meg kell állni, aztán a zöldön átmehet. A forgalom már elég nagy, szép az idő.

A kis bolt elé érve, melybe a múltkor szinte szó szerint is csak véletlenül botlott, ott most téblábol.

Menjen be, menjen máris? Vagy... maradjon kint! Maradhat? Szív dobog. Mitől fél, mitől tart? Tetszeni kell neki, a megrendelőnek az a néhány szobor! Hiszen mind

olyan élethű. Olyan, hogy abba, pedig ő maga formázta, mégis már szinte, így csak félig-nyers készen is már majd beleharapott.

Vagy csak az éhség teszi vele?

Az antikvárius jó kövér, ő biztos nem éhezett soha. Soha se még! Inkább, biztosan fogyókúrázik... Mennyivel másabb is az!

Neki meg enni kell! Ha nem ad pénzt az antikvárius... De hát miért ne adna?!

Nem bírja tovább, benyit.

A kis csengő megkondul, mint valami lélekharang. Szomorú!

Az antikos felnéz, már nem fűt, mert minek, közben jó idő lett. Az ábrázata viszont fűtött, túlfűtött, valamiért.

A fiú köszön, az antikos nem köszön vissza.

Téblából egy kicsit a fiú, majd nyújtja a dobozt.

— Elhoztam... amit...

Az antikos nem szól, csak néz. A fiú nagyot nyel. De folytatja:

— Amit kért, elhoztam, itt van. Nálam, ebben a dobozban, még csak minta, de ha adja, ha ide adja a gipszet is, amit megígért, akkor... Nagyon hamar formába öntöm, és...

— Nem kell!

A fiú elhallgat. Szívét a fülében érzi, már ott dobog, ezért is gondolja úgy, hogy rosszul hall.

— Tessék?

— Süket vagy! — csattan az antikvárius és káromkodik is hozzá egyet. — NEM KELL!

— De... — hebeg a fiú —, miért? Hisz... nem is láttal! Nézze meg mit csináltam, és aztán...

— Szar bele! Abba! — löki meg az elé tartott dobozt a férfi, hogy az kis híján a fiú kezéből kiesik.

— De... — hátrál el, a dobozt, a kincseit, a munkáját, egy kis álmát magához ölelve a fiú, a művész. — Kérem! Hisz... most mi baj? Megígérte... nekem!

— Mit ígértem neked, mit?! — dörgött a hang. Az antikvárius száján nyál fröcsögött elő. — Nem ígértem neked semmit, te rühes kis csavargó!

— De! — toppantott a fiú. — Ígérte, hogy pénzt is ad, ha megcsinálom azokat a szobrokat! És most megcsináltam, a minta már itt is van.

— Takarodj! TA-KA-RODJ!

— De nekem...

— Ki innen! Nem érdekelasz!

Az ajtóig hátrál a fiú, elszántság nő közben benne, vagy...

— Féláron is megcsinálom!

— A rohadt anyád világát, te kis...

— Az anyámat meg ne szidja! — szikrázik a fiú.

Az antikvárius elvigyorodik:

— Tolvaj!

A fiú nagyot néz:

— Én?

Bólintás:

— Elvitted a könyvem, a Picassóst.

A fiú száját nyit, de a csodálkozástól:

— De hiszen azt nekem adta, ajándékba!

— Hazudsz! — nyúl a fiú után a nagydarab férfi. — Kiverem belőled még a szart is!

— Hát maga meghülyült! — állapította meg a fiú és ezzel otthagya az antikváriumot.

A férfi az ajtóból még kajabált utána, na persze minden mocskot egy ideig.

A fiúnak persze fogalma se volt, hogy ennek meg mi baja. Hiszen, ha a szobor, a szobrok nem tetszettek volna neki... De hát a szobrokra a férfi még csak rá sem nézett, még csak meg sem akarta pillantani őket! Akkor meg?

— Hülye! — mondta teljes átérzéssel a fiú, és hóna alatt a dobozzal hazafelé indult.

*

Nem lehet azt mondani, hogy olyan jó kedve volt, nem értette a világot, egyre jobban nem.

Vagy...

Nem a világ értetlen, hanem csak ő érthetetlen?

A világ az ilyen! Neki kell változnia, mert a világot ő egymaga megváltoztatni úgysem tudja!

De...

Ő nem akar olyan lenni, mint körül a világ! Nem!

Akkor meg?

Elveszettnek érezte, nagyon egyedüli embernek magát. Egyedülinek, pedig, ott volt körülötte a tömeg.

*

Kitudja, hogy mennyit kóborolt, még végül egy ismerős helyre ért. Nem, nem haza ment, hanem ez az ismerős hely másért volt neki olyan emlékezetes.

Mikor is volt itt, utoljára?

Már... jó régen! Régen! Pedig...

Összeszorult a szív.

Döntött. Felmegy, felmegy a Mesterhez.

*

Az öregúr kicsit felkapta a szemöldökét, de aztán öröm ömlött szét az arcán.

— Gyere, gyere bel! — tárta ki az ajtót. — Isten hozott... Isten!

Más volt ez a hang, mint az előző, mint az antikosé, pedig az is Istent emlegette.

Bólintott, fejet hajtott a fiú mikor Mesteréhez újból belépett, mikor a régi helyre visszatért, és zavarban is volt. Hülyén is érezte magát, gyerekesen, gyerekül, ki maga se tudja mi a jó neki, mi kell neki. Egy nőért, egy nem is fontos, csak fontoskodó nőért hagyta el, hagyta volna talán el akár örökre is a művészetet, és a barátságot?!

— Visszajöttem — suttogta a fiú, mintha az öreg maga is nem látná ezt. És az öreg úr mást is látott, és tudott,

szinte egyetlen pillantással minden ezelőtt történet megtudott.

— Van borom, jó bor — fogta meg a fiú vállát.

— Inkább — formázta nehezen a szavakat az ifjú művész —, mutatnák valamit!

Az öreg Mester kacsintott:

— Ugye a dobozban van?

A fiú bólintott. A műterembe mentek, a fiú a dobozt egy asztalra letette, majd a tartalmát nagy óvatosan, hiszen mégiscsak törékeny, úgy törékeny, mint a becsület, olyan óvatosan kiemelte.

Hogy a Mester meglepődött? Nem mutatta. Inkább figyelmesen megnézte a kis, különös szobrokat-alkotásokat.

A fiú állt, szívdobogva várt. Mit mond majd a Mester, mit nyilatkozik majd a szakértő? Ő is leszólja majd, mint... De hiszen az antikos még csak meg sem nézte a munkáját, a munkát amit pedig ő rendelt, és amire fel ő meg, a művész annyit dolgozott.

A Mester többször is megforgatta mindegyik szobrot. Az arca... kiismerhetetlen volt. Kiismerhetetlen, töprengő, elmélyedő, mint mindig, amikor egy alkotásról véleményt mond. Ez a fiú számára máris jó jel volt! Hiszen a Mester, az öreg mester, számára az egyetlen Mester ezt alkotásnak vette, alkotásnak, műnek becsülte az ő kicsinyke munkáját. Tudta a Mester, tudta, hisz szakértő, és ő is volt valamikor, ha már nagyon régen is, de kezdő, így jól tudhatta, hogy milyen elmélyülés, milyen tudás kell mindenhez, amit igazán művészi munkának lehet nevezni.

A két tekintet találkozott. Az öregé, és a fiatalé.

Az öreg most elvgyorodott:

— Vacsorára éppen krumplit sütök a sütőben, egészben. Legszívesebben betenném ezeket a húsokat is mellé, mert akkor lenne igazán vacsora a vacsora! Ha-ha!

Nevetett a fiú is, szívből, megkönnyebbült szívből jövőn nevetett.

— Tetszik? — kérdezte az ifjú ember.
 — Mondom — bólintott az öreg. — Olyan ennivaló!
 — Az! — bólintott a fiú is, de már búsan.
 — De hát miért csináltad ezt?
 — Megrendelésből!
 — Megrendelésből? — megvonta az öreg a vállát. — Akárkinek is kellhet az ilyen, annak majd biztos tetszeni fog...

— Éppen, hogy ez az! — szólt közbe a fiú. — Még csak meg se nézte ezeket az, aki rendelte!

Ezután a fiú mindent, ahogy volt, elmesélt. Aztán, mikor már ették a krumplit, olvasztott vajjal, ahogy kell, a fiú mást is elmondott. Olyanokról beszéltek, mint még eddig soha. És úgy beszéltek, mint apa és fia!

Erről, erről is beszélt a fiú, bár nagy nehezen.

Az öreg a fejét csóválta, amit csak gondolni lehetett, látni nem, mert közben besötétedett, és villanyt, mely drága nagyon, nem gyújtottak ők.

— Egy apának az édesfiával nem lehet így bánni, és egy fiúnak se a szülőapjával!

Sok keserűség volt, az öreg is elmondta az ő életét.

Aztán jöttek a nők. Azokat is kitárgyalták, rendesen.

— Nem hozzád valók voltak, ne bánkódj, sőt örülj annak, hogy mind a ketten itt hagytak! — összegezett az öreg.

A fiú meg felnevetett:

— Tényleg, így, hogy teszik mondani, tényleg igazán boldog vagyok!

Az öreg nem nevetett.

— Előtted az élet, akkor hát miért ne lehetnél boldog?

— De hát a művészet, de hát a nők, de hát a megélhetés, és a...

— Probléma nélkül nincsen semmi! — vágott közbe az öreg szinte már mérgesen. — És hidd el nekem, amit csak úgy megszerzünk, ami csak úgy az ölünkbe hull, az nem is olyan jó és kedves, mint amiért igazán meg kellett dolgoz-szenvednünk nekünk!

Hallgattak. Besűrűsödött a sötét, besűrűsödött a gondolat. Nem szóltak, nem kellett most szólni!

Az óra, mely a falon lógott, egy nagyon régi, de még működő darab volt, most élesen közbeszólt.

Felkapta fejét a fiú. És felkapta erre a testét is.

— Akkor hát én most megyek!

Az öreg is felállt. Megreccsent alatta a súlytól megkönnyebbült szék.

— Holnap...

— Holnap? — vágott közbe kérdő, kérő reménykedéssel a fiú.

— Igen, holnap, majd gyere! Ha... akarsz!

— Persze! Ha... — suttogta —, visszafogad!

— Mint tanítvány?

— Persze..., hisz én...

— Nem! — volt nagyon határozott az idős hang. — Tanítványon te nekem már nem lehetsz! — Kis szünet, amit a fiú nagyon hosszúnak érez. — Ne tanítványnak gyere holnap, hanem holnaptól már segédnek, érted?! Munkát kínálok neked.

— Most? — valamit, vagyis mindent nem értett a fiú. Ilyen az élet?!

— Most! De azért még tanulnod kell, sokat kell. Viszont... szenvedni már tanultál!

— Szenvedni?

— Ahogy mondom, ahogy érzem, és a művészethez ez kell! Szenvedni tudni kell, mert máskülönben nem létezik művészet. Vagy... létezni létezhet, csak nem olyan, ami kell, ami nekem, és más művésznek kell.

— Kinozzuk önmagunk? — nevetett a fiú.

— Kinoz minket a világ maga is! Vagy nem?

— Akkor, holnap... jövők! Viszlát, Mester!

— Viszlát, tanítvány, vagyis... viszlát, te művésztárs! Viszlát, holnap!

*

Nem aludt jól! Vagyis... alig aludt valamennyit. Nem az álom volt az, ami akkor éjszaka foglalkoztatta.

Ott volt benne, hogy holnap... Holnap lesz a NAGY NAP. Az, amire már régóta várt. Az, amikor majd ő is, igen ő!, megfogja majd, mert meg tudja majd mutatni a világnak, vagy csak egy szeletkéjének, hogy mit ér.

Ő mit ér?

Művészet?

Valami! Élet!

Szívdobogva várta hát, hogy alkothasson. Igazán, feladatra alkosson. Nem poénból, nem vicceset, hanem igazit, értékeset. Alkotást. Valamit!

És... Mi lesz majd a feladat? Azt még nem is tudta, semmi konkrétumot nem tudott, csak azt, hogy holnap már, holnaptól, ha minden jól megy — és miért ne menne jól?! — alkotni fog.

Ezért élt — eddig. Benne volt, a kezében volt a feladat. Az akarat. Az alkotás akarata.

Sikerülni fog, bármivel is bízza majd holnap meg a Mester, a jó Mester, az neki sikerülni fog.

KELL!

És... Nem csak ezért nem tudott aludni. Pedig már ez egymaga is elég lett volna. Az ágyában forgolódott, mert bár agya-érzéke tele volt, mégis egyedül volt. Üres! A lakás? Vagy ő maga is!

A lány... Nem volt jó vele, mégis most, hogy elment... hiányzik. Nem nagyon, kicsit!

A másik meg? Nem a szőke, ki mocsárba-fertőbe húzta volna őt bele, ezt már hiszi, hanem az a másik, ki milyen véletlen, vagy véletlen ez, hogy az a nő is szőke volt, az a kis boltos leány?! Az meg... Házasságba húzta volna. Papucsként lábára.

Az se kellett. Neki!

Maradt, akkor meg ne keseregjen, egyedül!

Újabb forgás. A családra gondolt. A távoli otthon maradottakra. Azokkal most vajon mi van? Gondolnak-e ők is néha, ahogy ő nagyon sokszor rájuk, ők úgy reá?!

Ki tudja!

Az apja konok. Az anyja meg... Sirni akart! Úgy hiányoztak. Nagyon.

A kishûga meg... ő is, aki még kicsi. Vagy már nem is olyan kicsi. Hiszen már biztosan megfordulnak utána a fiúk. És amikor már a férfiak is... Csak el ne rontsák... hirtelen!

*

A fényre ébredt. Reggel volt, még hajnal. Hideg volt, és a hideg, üres lakásban még hidegebbnek érzett mindent. Mozogni kezdett, és egy kicsit szédült, éhes is volt. Eszébe jutott — na persze! —, hogy nincs mit enni!

Vizet ivott. Az még volt!

A mutató az órán nagyon nehezen ment-mendegélt előre. Most még nem mehet el, át a Mesterhez. A Mester még biztos alszik!

Sóhaj! Csak ez az üresség ne lenne, bent, a testében, mindenütt. A szívben, úgy érezte, meg a gyomorban is, és az agyban.

Sírni szeretett volna, de nem tette. Dühöngeni? Minek!

Bezzeg az egyik unokanővére pénzügyi szakzseni. Neki is annak kellett volna menni?

Pénze lenne... de attól még nem érezné jól magát. Mert hát mindenki pénzügyi szakzseni nem lehet! Itt másoknak is kell lenni! Ez úgy normális! Így lenne az!

*

Aki pénzt keres, szakzseni vagy más, az csinálja azt. És ne csak csupán hagyjon élni, tűrjön meg nagy demokratikusan másokat is maga mellett, hanem éltesse is azokat a másokat. A pénzt, a sokat, a töménytelent, melyet keresett a szakzseni azt ne széjjel szórja a légbe, ne nőt vegyen rajta, luxust, vagy férfit, ha más nemű, vagy más ízlésű, és ne is ételt, italt, de nem akármilyet, hanem napi kaviárt, meg pezsgőt, mert neki csak az kell, az jó, és luxusautó, meg ruhák, meg dorbézolás, meg szórakozás, meg... minden, hanem... Hanem legyen értelme a pénzügyi szakzseni pénzének! Az legyen az értelme, hogy amit ő, mint szakzseni megkeresett, azt új értékre költi, vagy arra is. Nem pénzben kifejezhető értékre, hanem mondjuk kultúrára,

művészetekre. Könyvre - színházra - festményre - szoborra - gobelinre - mindegy mire, értékre, újra, szépre, jóra.

A pénz az egy eszköz, de a pénz az nem szép!

A pénzen kell megvenni a szépséget, és ez a szépség nem csak a szép nők, szép lakás, szép kocsik, jó ételek-italok, szép ruhák legyenek, hanem...

Ne beszéljük túl!

Megmosakodott a fiú és elindult a Mesterhez, a szépség, az igazi szépség készítőjéhez.

*

A feladat nagy volt. Igazi feladat! EGY SZOBOR.

— El kell készíteni! — jelentette ki az öreg.

— El fogjuk készíteni! — vágta rá a fiú.

Akarták, együtt. Szobrászok voltak.

Hogy milyen lesz az a szobor? Mindegy milyen! A lényeg az akarat, a KELL! A többi meg már... mesterség. Jól, vagy rosszul elsajátított. Viszont ez még attól nem művészet. A művészet az AKARAT. Az ERŐ. Az kell.

A fiú egy kicsit csalódott volt... talán, mert azt hitte, remélte, hogy egy konkrét munkájuk van. Vagyis hogy készíteniük kell egy szobrot, amit aztán nem tervként, nem műtyűr figuraként, hanem igazán szoborként, igazán alkotásként kell elkészíteni. Ehelyett...

— Pályázat van — mondta a Mester. — Bárki pályázhat — a fiúra nézett —, pályázzál te is!

— Én — bizonytalankodott a fiú. — Egy szoborral?

— Azzal! Hisz szobrász vagy! Ha meg nem, akkor meg mit keresel itt, mi?

A fiú nyelt egyet, bólintott. Az arca égett, izgatott volt.

Szobrot fog készíteni!

— És milyen legyen?

Az öreg Mester a kérdezőre nézett.

— A pályázat szerint, amit egy bank írt ki, szóval sok pénz, tehát szerintük a szobor szép legyen, vagyishogy nekik tetszen, és beférjen a bank új épületének az előcsarnokába. Amúgy — vont vállat — az a szobor,

mondom, bármilyen lehet! Kitudja azt, milyen ám ezeknek az ízlése?

— Van nekik olyan? — keseredett meg a fiú.

— Kell lenni — vágta rá az öreg —, már ha pénzt költenek egy szoborra! Egy alkotásra, amely pedig, tudniuk kell, hisz bankárok, hogy az ilyen pénzt visz, de nem hoz.

A fiú egyik lábáról a másikra álldogált. Az öreg is ezt tette, de ő kapcsolt előbb, és összezsáptta a két kérges tenyerét.

— Munkára! Mert ebből nem élünk meg!

— És ha dolgozunk vele — szólt az ablak felé nézve, inkább arra tekintve a fiú, mint hogy az öregre nézzen —, ha majd megdöglünk majd a munkában hetekig, és... mégsem kell nekik? Dolgoztunk feleslegesen?

— Nem! — csattant a hang. — Dolgozni sose felesleges. Mindig... mindig kell cél. Hát most ez a cél. És ha nem próbáljuk meg... akkor, akkor nem lesz, mert nem is lehet szerencsénk!

Nekikezdték hát!

Az öreg egy lapra zsírkrétával felírta a kívánt méreteket, mármint a végleges, a kész szobor méreteit. Csak hogy mindketten a szemük előtt lássák mekkora teret kell, lehet kitölteni.

Ültek. Próbálkoztak, gyúrták az anyagot, az agyagot, gyúrták a kezük, gyúrták a fejük, de mégse lett belőle semmi. Semmi sem. Csak bepiszkították önmaguk, a kezük, a ruhájuk, maguk körül az egész műtermet. De hát az azért van! És ők? Szintúgy ezért!

— Ez így nem megy! — vágta oda az öreg. — Ne ülj csak itt, nézd már meg kérlek, mi a baj ezzel!

A fiú megnézte, megfontolta, aztán megmondta.

Az öreg is nézte, nézte mit alkotott. Nézte, és ahogy a fiú mondta, már másként látta. Mintha más szemmel is nézné az alkotást. Az alkotását.

— Igazad lesz! — bólintott az öreg, és hozzá fogott. Kezei közt formálódott, át és újra, hogy a születés előtt vajúdjon még az alkotás.

Az öreg dolgozott, és dolgozott, aztán szusszantott. De akkorát, mint egy mozdony, mikor a gőzt végre kiereszti.

— Na, te fiú, megfelel így?!

A fiú odanézett, megint jól megnézte, de nem csodálta, hanem kritizáló szemmel nézte meg azt amit csinált a Mester.

— Azt hiszem... valahogy így...

Az öreg közbelegyintett:

— Egy fészkes fenét! Azt! Ez így se jó! De — enyhült meg a hangja —, jó azért, hogy itt vagy, és hogy a véleményeddel közbeszölsz.

— A Mester is — nyögte a fiú — szólhatna már erre, amit én csináltam, valamit!

A Mester a kötényébe törülte a kezét, és jól megnézte, amit a fiú, amit a volt tanítványa, amit a segédje csinált.

— Nem jó! — jelentette ki tömören. — Kezdj valami újat!

A fiú az öregre nézett.

Az öreg elszégyellte magát.

— Na jó, azért nem annyira rossz ez sem, de hát értsd meg, nekünk, kettőnknek valami egészen újat, egészen jót kell alkotnunk!

— Hogy aztán majd nekik mégse tetszem?

— Nem ez a lényeg! — legyintett az öreg. — Hanem, hogy mi, tudjuk-e, magunk, hogy mi mindent mit tehettünk, megtettünk. Akkor, ha ezt biztosan tudjuk, akkor...

A mondat vége a műteremben ott ragadt.

— Éhes vagy? — kérdezte az öreg, és elfordult. — Ne, ne is mond semmit! Harapjunk valamit!

*

Végül is így csinálták. Elhatározták, hogy mind a ketten beadnak egy-egy pályázatot, de mivel egyedül megcsinálni úgy se lennének azt képesek, hát az öreg pályamunkájában a fiú segít, a fiuéban meg az öreg.

Elég jól haladtak már így. Megbeszélték, ha megakadtak. És egyre kevesebbszer akadtak meg. Már

látták, nem csak a szemük előtt, a lelki szemeik előtt, hanem a kezeik között is kibontakozni a szobrot. Tapintható volt, már valami. Ha még kicsinyke is, de hogy milyen lesz nagyban...!

Akarták már mind a ketten, akarták, hisz művészek voltak, akarták hát, hogy az álmuk megszülessen. Mert ezek a kicsi szobrok még csak, ha láthatók is, mégiscsak álmok voltak.

*

Egészen beleelkesült! Jó érzés tudni, hogy jó az, amit csinál. És még jobb érzés ezt úgy tudni, hogy mindezt nem csak ő maga tudja önmagáról, hanem más is így tudja. Vagyis így mondja. Ezt mondta a Mester is. Elégedetten dörögött és már egyre többet mikor meglátta mi készül a fiú keze alatt.

Valami mestermű! — hitte a fiú, ami azért lehet, hogy túlzás, de számára mégiscsak ez a tudat volt már a motor.

Új lendületet... Új lendületet? Dehogyan csak lendületet, hanem egyenesen új életet adott szinte neki. Érezni, hogy él, valamiért él, csinál, dolgozik, alkot. Nagyot, maradandót!

Persze, azért közben enni és inni is kellett. A Mester kínálgatta a fiút, volt tanítványát, jelenlegi munkatársát mindig. A fiú mindig szabadkozott, de hát azt ő is elismerte, hogy azért enni kell. Élni kell, mert máskülönben alkotni nem lehet!

— Majd ha a munkát megnyerem — intette le az öreg az ifjú segédet —, akkor majd a béredből mindazt, amit rád költöttem levonom, ha neked így megfelel.

A fiú bólintott, nem szólt. Az öreg elég hamar észrevette magát, és gyorsan, zavartan megköszörülte a torkát.

— Ha meg majd a te pályamunkád lesz a nyerő, akkor majd egy kicsivel, ezekkel többet fizetsz majd nekem! Jó?

A fiú mosolygott, biztos volt a sikerben.

Az öreg is bölintott, de nem mosolygott. Nem akarta a fiú kedvét, lendületét szegni, de azt se akarta hogy csalódjon, úgy, és annyira csalódjon, mint ahogy ő is, mint ahogy minden művész csalódhat. Hisz mindenkinek, aki magát egészen komolyan veszi, annak csakis a saját alkotása lehet a legszebb, kategóriájában a legmaradandóbb. De hát... lesz ott még több művész is! Akarta volna ezt megmondani az öreg, de... valamiért mégse tette.

Dolgoztak tovább.

*

Valamikor a negyedik napon, bár az Isten hét nap alatt teremtette a földet, és rajta a mindent, az életet, mégis az ifjú művésznak sikerült már előbb teremtenie valamit. Ha nem is egy földméretű, nagyszerű dolgot, de mégiscsak valamit, ami csak az övé, gyermeke.

Szülei szeretettel nézegette. Akkor már látszott, még egy egészen laikus is meglátta volna benne, hogy mit is ábrázol.

Volt egy nagy golyó, abban egy luk, közepen, de ebben a lukban már korántsem közepen, hanem egy kicsit már félig kint is a lukból domborodott elő egy másik golyó. Golyó a golyóban. Vagy golyó a lyukban? Vagy lyuk a golyóban?!

A föld a golyó, a nagy, tömör, rendíthetetlen golyó. Ez egyértelmű! Benne a luk... Ami a földön van, az emberek között van. Az űr. Nem a világűr, hanem a földi világ űre. Üres! De megtölti, készül megtölteni a betöltésre kész, a föld formát felvevő, a földi valósághoz idomult EMBER.

*

Még csak agyagból volt, de ha majd bronzban lesz, vagy márványból faragva...

— Nagy munka! — jegyezte meg egy fél óras elmélyült szemlélés után a Mester. — Nagy munka is lesz! — jegyezte meg aztán.

A fiú tudta ezt, mégsem félt, már nem a jövőtől, hanem inkább várta azt. Csak már csinálhatná ezt a nagy, ezt a legnagyobb MUNKÁT!

Egy kéz érintette meg a vállát, mely fáradt volt a görnyedéstől, de a kéz jólesett. Nem volt nehéz, inkább támasz. Támasz, ahogy már rájött az a kéz, mindig is az a bajban.

Aztán mikor egymásra néztek, Mester és tanítvány, a Mester kezét nyújtott. Már nem tanítvány, már még csak nem is segéd, hanem egyenrangú fél.

Két művész.

TIZENNEGYEDIK ÉRINTÉS

Feldobódva ment haza a fiú. Nem érezte fáradtnak magát, hanem ha az öreg nem küldte volna már el, akkor még mindig ott lenne, görnyedne a műteremben. Hogy min, hogy miért? Jól esett dolgozni, alkotni, és szomorú volt, hogy most, egy kicsit abba kellett hagyni.

Mert hát az agyagszobor szárad.

Aztán majd egy formaköpenyt kap, mikor már jól kiszáradt, hogy a köpeny, mint negatív forma megtöltekezhesen majd... mit is mondott a Mester? Igen, cinkkel töltik majd meg a formát, cinkbe öntik a kicsi mintát, hogy biztos semmi baja se eshessék az úton.

Izgatott volt a fiú, de reménykedő is, érezte, hogy meg fogja nyerni, mert neki ezzel az alkotáspályázattal meg kell nyerni!

Előtte a pálya?

— Elöttem a pálya! — mondta ki hangosan, mikor az utolsó lépcsőfordulóba befordult.

Megtorpant. Nem volt egyedül.

Még csak délután volt, a koszos, sose mosott lépcsőházi üvegeken át az örökös szürkület íródott most is a falakra.

A lépcső legtetején, az ajtaja előtt egy alak. Sötét árnyként kuporgott. Más már talán rosszra gondolt volna, de ő, mint művész, még ilyen messziről a gyenge fény ellenére is megtudta állapítani, hogy az alak vagy gyerek, vagy leány.

A kuporgó felnézett, vagyis egyenesen a fiúra nézett.

Azokat a kék szemeket ezer közül, sőt millió közül is felismerte volna!

Dobban a szív. Öröm!

Az alak is feláll, a lány. Mosoly az arcon, a szép, kis finom, még gyerekkorból alig kinőtt, de máris ennivaló arcokán.

A fiú számára a világ legkedvesebb arcokáján viszont nem csak a rövidke, talán túlon túl rövidke mosoly volt ott, hanem...

A lány sírt. Beesett szemek, vörösen. Már ott áll egymással szemközt, egymáshoz közel a két testvér.

— Mi van? — simogatta meg a lányt a fiú, és a lány is a fiút. — Te itt — kérdezte a fiú. — Mi történt?

Ott volt a tragédia, a fekete bánat a levegőben. Bárki megérezhette volna, nemhogy ez a két, egymáshoz ennyire közel álló egyén.

A lány a fiú dobogó szíve közelébe fúrta bánat szabta arcát.

— Bátyuskám!

Lent ajtócsapódás. Zajok. Nevetés.

Bemenekültek a lakásba. A nagy, most is hideg, de most kétszeresen is hidegnek érzett műteremlakásba.

A fiúnak nem volt eszébe se a műterem, se a művészet, se semmi.

— Mi van? Mi? — simogatta, nyugtatgatta a lány kicsi fejét.

Találkozott a két szem.

— Apa...

A lány eddig jutott.

A fiú felhorkant. Most dühös volt. Csak arra tudott gondolni, hogy az apja, az apjuk elzavarta a lányt, a kicsi kis lányt.

— Mit csinált?! Mit tett veled?!

A lány megrázta kicsi fejét.

— Semmit se csinált, semmit se tett, csak... A szíve! — nyögte.

Sírás.

A fiú... a fiúban benne akad a szó.

— A szíve! — ismételte.
— Korházban van — hüppögte a lány. — Tegnaptól.
A fiú nyelt.
— És te?!

A lány erre a fiú szemébe fúrta a tekintetét. Vádlón is egy kicsit, de inkább kérőn.
— Érted jöttem! Gyere haza! Most haza kell jönnöd!
A fiú elfordult volna, a lány, a kicsi már-már nő nem engedte, erős volt ő is, ha erős akart lenni.
— De apa... — kezdte a fiú, a húga viszont közbevágot.

— Tudom mi történt. De... — megakadt szó — te is tud, mi történik. Apa haldoklik!
A fiú arca elszürkült.
— Gyere haza! — fogta meg a fiú kezét a lány.

A fiú arrébb lépett volna, de a lány kihasználva ezt a bizonytalan elmozdulást, tovább tolta a bátyját, kifelé az ajtón.
— Menjünk! Most, még nem késő! Átkozni fogod önmagad, ha most nem mész oda hozzá és... MOST MÉG NEM KÉSŐ!
A fiú sóhajtott.
— Igen, ha ő akar még egyáltalán rám nézni, mert azt mondta akkor, hogy...
— Nem érdekes! Nem érdekel! — csattant fel meglepő erővel a lány. — Értsd meg, mindkettőtöknek akarnia kell. Ő meghal, és aztán... aztán már sohase tudtok egymásnak megbocsátani!

Lejutottak az utcára. Egy járókelő furán nézett rájuk. Két, síró szemű fiatal, mert akkor már a fiú se volt képes visszatartani magát.
— Menjünk! — adta ki már a parancsot a fiú, a húga meg belékarolt.

Egy nem is távoli utcasarkon volt egy másik nő is, ki hosszasan nézett utánuk.
— Az anyja — sziszegte a nő. — Ez aztán hamar ment neki! — Megcsóválta a fejét. — Hogy ez a kis tacsó

máris egy másik nővel menjen el! — Utánuk nézett megint, de akkor már nem látta a két távozót.

Még egy vállvonást eresztett meg azért a nő, ki magas volt és szőke, mint egy angyal, aki most hosszan káromkodott egyet. Angyalhoz nem igen méltón.

Aztán megfordult a nő, kinek tervei nem sikerültek a fiúval, és elindult másik fiú után nézni.

Bár ekkora, már-már tavasz volt, mégis most megeredt a hó. Fent még kis angyalpelyhek, édesek-kedvesek, de leérve a földre csúnya kásás dagonya vált csak ezekből is. Mindből.

Olyan lett az utca, mint a mocsár.

VÉGE
